

LOCUS

NAROČNIK

Calcit d.o.o.

Stahovica 15 | 1242 Stahovica

IZHODIŠČA ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OPN KAMNIK

ZA ŠIRITEV KAMNOLOMA STAHOVICA

IZVAJALEC

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale

Domžale, maj 2019

LOCUS

VRSTA GRADIVA

Izhodišča za spremembe in dopolnitve OPN Občine Kamnik

NASLOV PROJEKTA

Izhodišča za spremembe in dopolnitve OPN Kamnik za širitev kamnoloma Stahovica

FAZA

Gradivo k sklepu o pričetku postopka SD OPN

NAROČNIK

Calcit proizvodnja kalcitnih polnil, d.o.o., Stahovica 15, 1242 Stahovica

ŠTEVILKA PROJEKTA

1694

IZDELOVALEC

Locus d.o.o., Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale

VODJA PROJEKTA

Nuša Britovšek, univ. dipl. inž. kraj. arh. ZAPS KA-1731

STROKOVNA SKUPINA

Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad.
Metka Jug, univ. dipl. inž. kraj. arh.
Tomaž Kmet, univ. dipl. inž. arh.
Uroš Košir, univ. dipl. inž. geod.
Manca Jug, univ. dipl. inž. arh.
Andrej Podjed

DATUM

Domžale, maj 2019

Kazalo

1 UVOD	8
1.1 Predmet izhodišč	8
1.2 Namen in razlogi za spremembo OPN	8
1.3 Rezultati in cilji naloge	8
2 OPIS OBSTOJEČEGA STANJA	9
2.1 Opis dejavnosti podjetja in proizvodnega procesa	9
2.2 Območje obdelave	12
2.3 Dovoljenja za pridobivanje in raziskovanje	16
2.4 Pobuda in razlogi za spremembo OPN Kamnik	17
3 STRATEŠKA IN ZAKONODAJNA IZHODIŠČA	20
3.1 Strateška izhodišča	20
3.1.1 Strategija razvoja Slovenije	20
3.1.2 Strategija prostorskega razvoja Slovenije	20
3.1.3 Prostorski red Slovenije	21
3.1.4 Državna rudarska strategija	22
3.1.5 Strategija občine Kamnik (OPN Kamnik – strateški del)	24
3.2 Zakonodajna izhodišča	25
4 PREGLED PRAVNIH OMEJITEV V PROSTORU	27
4.1 Pravni režimi	27
4.2 Izvedbeni del OPN Kamnik	34
5 OCENA VPLIVOV NA OKOLJE	35
6 OCENA STANJA IN POTREB	38
6.1 Pregled mineralnih surovin v Sloveniji	38
6.1.1 Trendi	41
6.1.2 Potrebe	43
6.2 Nahajališče Stahovica	45
6.2.1 Analiza razvojnih teženj in razvojnih možnosti	46
7 OPIS NAMERAVANEGA POSEGA	48
7.1.1 Namenska raba prostora in določitev EUP	49
7.1.2 Usmeritve za pripravo prostorskih izvedbenih pogojev in usmeritev za OPPN	49
7.1.3 Investicije v GJI in družbeno infrastrukturo	49
8 PROGRAM UKREPOV	50
8.1 Roki za pripravo SD OPN	50
9 POUČENJE UTEMELJITVE SPREJEMLJIVOSTI POBUDE	51
10 VIRI	54

1 UVOD

1.1 Predmet izhodišč

Investitor je na Občino Kamnik podal pobudo za spremembo namenske rabe prostora za potrebe širitve kamnoloma v Stahovici. Občina je pobudo obravnavala in jo ocenila kot »pogojno sprejemljivo«. Na podlagi stališča do pobude so pripravljena izhodišča za pripravo sprememb in dopolnitev OPN Kamnik (SD OPN Kamnik). Zaradi pomembnosti spremembe se predlaga vodenje samostojnega postopka, izključno za namen širitve kamnoloma v Stahovici.

Skladno z določili Zakona o urejanju prostora (ZUreP-2), ki je bil uveljavljen s 1.6.2018 je treba skladno s 108. členom za pripravo novih postopkov priprave OPN izdelati izhodišča za pripravo OPN, v katerih ob upoštevanju ciljev urejanja prostora, podatkih iz prikaza stanja prostora, poročila o prostorskem razvoju, zahtevah nadrejenih prostorskih aktov in poznavanju sedanjih in oceni prihodnjih potreb v prostoru opredeli in utemelji zlasti:

- namen in potrebo po pripravi OPN;
- ključne vsebinske predloge in nameravane rešitve prostorskega razvoja, skupaj z obrazložitvijo, kako so pri tem upoštevani nadrejeni prostorski akti ter drugi razvojni in varstveni dokumenti;
- potrebne investicije v komunalno opremo in drugo gospodarsko javno infrastrukturo in družbeno javno infrastrukturo, ki jih bodo terjale vsebinske rešitve iz prejšnje alineje;
- okvirne roke za izvedbo priprave OPN in investicij.

Skladno z ZUreP-2 se izhodišča oblikujejo ob sodelovanju udeležencev urejanja prostora (Občine Kamnik, nosilec urejanja prostora, javnosti). Aktivnosti sodelovanja z javnostmi se bodo nadaljevala tudi v postopku priprave sprememb in dopolnitev OPN Kamnik.

1.2 Namen in razlogi za spremembo OPN

Naročnik želi na območju, ki je predmet načrtovanja razširiti območje namenske rabe prostora za namen »površin nadzemnega pridobivalnega prostora - LN«. Območje veljavne namenske rabe določene v Občinskem prostorskem načrtu občine Kamnik (Ur. l. RS, št. 86/2015, 70/2017) namreč ne ustreza investicijski nameri naročnika. Razlogi za spremembo namenske rabe prostora in širitev kamnoloma so predvsem:

- pomanjkanje zalog mineralne surovine v obstoječem pridobivalnem prostoru,
- perspektivnost nahajališča, ki je primerno za nadaljnje raziskave in izkoriščanje,
- uskladitev namenske rabe prostora s stanjem na delu nameravane širitve,
- zmanjšanje, uskladitev in optimalnost že pridobljene koncesije za izkoriščanje mineralne surovine,
- pridobljeno dovoljenje za raziskovanje za območje nameravane širitve.

1.3 Rezultati in cilji naloge

Rezultat naloge »Izhodišča za spremembe in dopolnitve OPN Kamnik za širitev območja Calcit v Stahovici« je **podrobnejša utemeljitev pobude za širitev območja kamnoloma v Stahovici** skozi pregled in vrednotenje obstoječega stanja, nadrejenih prostorskih aktov, strateških, zakonodajnih in okoljskih izhodišč ter pravnih omejitev v prostoru. V nalogi je opredeljeno in podrobneje opisano stanje na področju pridobivanja mineralnih surovin v Sloveniji, potrebe in trendi na območju države, regije ter nahajališča Stahovica. Za boljše poznavanje nameravanega posega je na konceptualnem nivoju opisana in prikazana nameravana širitev. **Pripravljen je program ukrepov, ki jih je potrebno izvesti za postopek sprememb in dopolnitev OPN Kamnik oz. spremembo namenske rabe, kot ključnega rezultata spremembe, ki bo omogočala izvajanje dejavnosti pridobivanja mineralne surovine na razširjenem območju.**

2 OPIS OBSTOJEČEGA STANJA

2.1 Opis dejavnosti podjetja in proizvodnega procesa

Podjetje Calcit je specialist za proizvodnjo najkakovostnejših kalcijevo-karbonatnih pigmentov, polnil in granulotov. Na evropskem trgu je drugi največji dobavitelj suspenzij (slurryjev) za papirno industrijo ter pomemben proizvajalec naravnih suhih in opláčenih pigmentov za proizvajalce barv in plastike. Širok proizvodni program ponuja tudi surovine za vse druge veje industrije in gradbeništva. Vrhunska kakovost izdelkov temelji na napredni, edinstveni tehnologiji, ki se jo stalno optimizira in prilagaja potrebam trga.

Družba je sestavljena iz dveh proizvodnih enot, kamnoloma in separacije. V kamnolomu, ki se nahaja na območju hriba Grohat, pridobivajo dve vrsti surovine: bel kalcit in siv apnenec. Kalcit je rahlo rekristaliziran apnenec, ki se odlikuje po visoki belini in kemični čistosti. Predelujejo ga na beli liniji kot surovino za kemično industrijo. Apnenec je homogena sedimentna kamnina z visoko kemično čistostjo. Predelujejo ga na sivi liniji. Glede na nove tehnološke dosežke, ki omogočajo večjo uporabo sivega apnenca tudi za zahtevnejše proizvode ga delno uporabljajo tudi za kemično industrijo. V kamnolomu je pridobivanje podrejeno proizvodom na beli liniji, sledijo proizvodi na sivi liniji, nato frakcije za betone, asfalte ter material za tampone in nasipe.

Proizvodni program obsega široko paleto izdelkov, ki se uporabljajo kot kalcijeva karbonatna polnila in premazni pigmenti za proizvodnjo papirja, pri proizvodnji barv, zidnih premazov in fasad, v industriji umetnih mas, poliuretana, poliuretanske pene, gume, talnih oblog, tesnil in umetnega usnja. Kemično čisti in neporočeni izdelki se uporabljajo tudi v farmacevtski in prehrabeni industriji. Nizek delež železa omogoča uporabo za steklarsko industrijo. Zaradi visokega odstotka kalcijevega karbonata so izdelki primerni za uravnavanje kislosti kmetijskih zemljišč ter za nevtralizacijo dimnih plinov in kislin. Kot tehnični kamen se uporablja pri pripravi betona ter asfalta, kot nasipni in tamponski materiali za ustroje cest, nasipe, izravnave terena in utrjevanje tal na vseh vrstah gradbišč.

V letu 2017 so v kamnolomu Stahovica proizvedli slab milijon ton proizvodov, od katerih največji delež (45%) predstavlja proizvodnja mokrih proizvodov. Peski predstavljajo 30% vse proizvedene količine, sledijo še Calplexi (14%) in Terazzo ter Polyplexi (skupaj dobrih 11%). Primarne prihodke podjetja predstavljajo polnila za papir. V panogi papirništva so leta 2016 ustvarili več kot 72 odstotkov vseh prihodkov. Najvišja prodaja v letu 2016 je bila na trgih Nemčije (45 odstotkov) in Avstrije (17 odstotkov), na domačem trgu so dosegli 15-odstotno prodajo. Sledijo še trgi Italije, Poljske in drugi.

V podjetju je zaposlenih 155 ljudi (december 2017). Po večini kazalnikov gre za največje in najuspešnejše podjetje v občini Kamnik. Gospodarska družba Calcit je dolgoletni sponzor odbojcarske ekipe Calcit Volley. Športni klubi Calcit bike team, Calcit volleyball (moška ekipa), Calcit volleyball (ženska ekipa), Calcit swimming in Calcit basketball posegajo v vrh slovenskega športa. Finančno podpirajo tako športne kot kulturne dejavnosti v občini.

Surovina

V nahajališču sta za pridobivanje primerna beli kalcit in sivi apnenec. Meja med njima ni ostra in predstavlja nekaj metrov široko mejno cono, ki je v kamnolomu vidna med kotama 550 in 600 m (med 6. in 7. etažo). Prav tako se lastnosti kalcita in apnenca v posameznih delih kamnoloma nekoliko spreminjajo. Kalcit se nahaja v spodnjem delu nahajališča in apnenec v zgornjem delu nahajališča in v zaledju. Tako kalcit kot apnenec v kamnolomu sta srednje in zgornje triasne starosti.

Optične lastnosti surovine za karbonatna polnila so pomembne pri proizvodnji papirja, barv in ometov. Z laboratorijskimi preiskavami se konstantno preverja belino, rumenost in svetlost kalcita. Rezultati kemičnih analiz kažejo ugodne rezultate za potrebe načrtovane proizvodnje. Za spremljanje kakovosti proizvodov se vzorčenje izvaja na štirih nivojih: v kamnolomu pred odkopavanjem, vzorčenje odstreljenega in primarno drobljenega materiala na osnovni etaži, pri proizvodnji na posameznih linijah in vzorčenje končnih proizvodov.

Kalcit, ki ga na lokaciji izkoriščajo že od leta 1934, je bele ali svetlo sive barve. Po strukturi je homogen in enakomerno zrnat mikrosparitni apnenec. Je kemično čist apnenec z nad 99,5 % karbonata. Odlikuje ga velika kemična čistost in belina. V celotnem nahajališču je kalcit razkrit na treh območjih. Najobsežnejši del rudnega telesa je na območju kamnoloma, drugi del se nahaja od kamnoloma proti jugovzhodu in tretji ob potoku Grohat. Glede na litološke in tektonske značilnosti se v kamnolomu pojavljajo štiri različni razliki, ki so tudi različno uporabni.

V kamnolomu so opredeljene »tri klase« kalcita. Prva klasa je bel homogen kalcit (cca 50%), ki zagotavlja najboljšo surovino za najzahtevnejše proizvode. Druga klasa je kalcit s povečano količino glinastega materiala v razpokah. Ruda je rdeče obarvana in gre v pralnico. Tretja klasa (cca 40%) kalcita leži ob meji z apnencem. Kamnina je temnejša, vedno je pomešana s svetlo sivim apnencem.

Apnec je homogena, drobnozrnata sedimentna kamnina z visokim odstotkom kalcijevega karbonata in nizkim odstotkom drugih primesi. Po barvi se spreminja od svetlo sive preko sive do sivo rjave nianse. Apnec leži v zahodnem delu nahajališča in se nadaljuje proti zahodu še daleč izven pridobivalnega prostora. Kvaliteta apnenca se glede na lokacijo spreminja po barvi in vsebini železa. Svetlosiv apnec se uporablja za industrijske namene in temno siv kot tehnični kamen. V kamnolomu so opredeljene »tri klase« apnenca. Prva klasa je najkvalitetnejši sivi apnec, ki ga uporabljajo za sivo linijo, ker ne vsebuje prevelike količine železa. V drugo klaso je uvrščen apnec z manjšo belino, kateremu dodajajo kalcit in ga uporabljajo kot surovino za industrijske namene. V tretji klasi je apnec, ki vsebuje večjo količino gline in boksitne ostanke. Uporablja se kot tehnični kamen za malte, betone, nasipe in za tampere.

V kamnolomu se neprestano vršijo terenske in laboratorijske preiskave, ki zagotavljajo neposredno usmerjanje eksploatacije in tekočo spremljavo kakovosti proizvodov. Od leta 2012 dalje je bilo v kamnolomu izvrtano 51 raziskovalnih vrtin.

Proizvodni proces

Proizvodnja kalcita in apnenca je v kamnolomu strogo ločena. Pri ločevanju teh dveh surovin je ključno poznavanje geologije nahajališča in način pridobivanja. Apnec se odkopava na zgornjih etažah od zgoraj navzdol, ob končni brežini, kalcit pa na spodnjih etažah. Odkopna metoda omogoča sprotno rekultivacijo končne brežine.

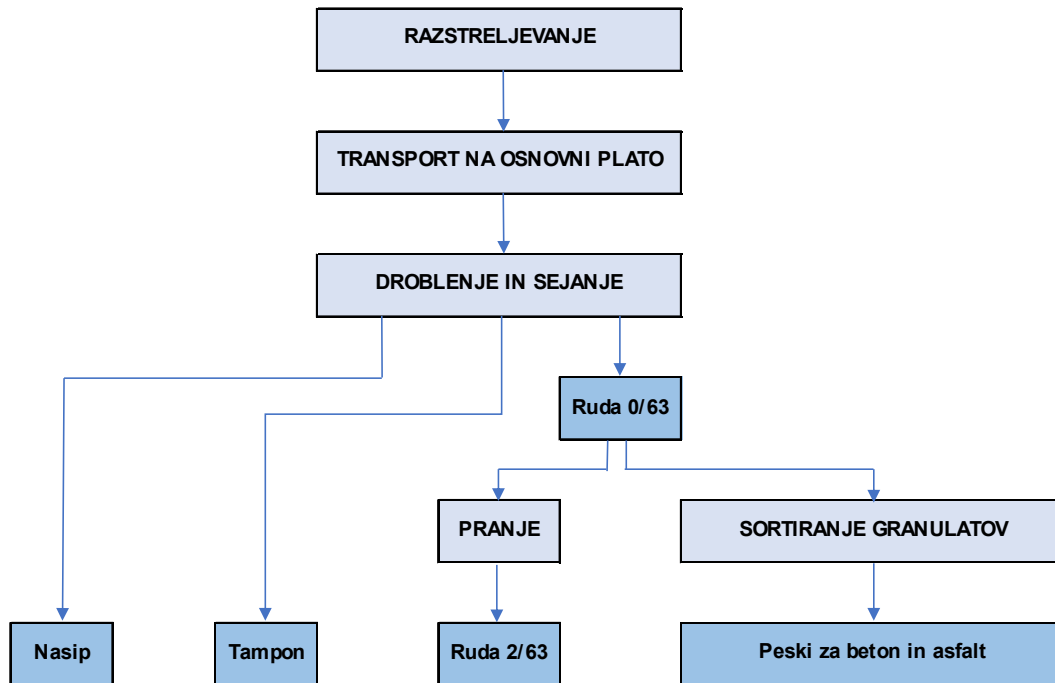
Odkopavanje poteka z miniranjem, ki ga izvaja v Sloveniji vodilni izvajalec miniranja in stalno izboljšuje tehnologijo. Z vrtnimi napravami se izvrtajo minske vrtine, ki se jih napolni z razstrelivom. Z električnimi detonatorji razstrelivo aktivirajo v zaporednih časovnih intervalih, kar zagotavlja večji učinek miniranja in minimalno obremenjenost okolja. Miniranja potekajo 2x na teden, običajno ob torkih in petkih po 10 minut. V času miniranja se izvede popolna zapora državne ceste.

Transport apnenca na osnovno etažo poteka s premetavanjem materiala preko delovnih etaž in po drči, ki poteka od vrha kamnoloma do osnovne etaže. Eksploatacija apnenca se postopoma približuje meji s kalcitom. Vsaka druga delovna etaža je končna etaža, ki se oblikuje tako, da je povprečni naklonski kot končne brežine 53°. Končne brežine so prebrizgane z biokretom, izdelana so rastna jedra za učinkovito rekultivacijo odkopanega dela kamnoloma. Kalcit pridobivajo na prvih šestih etažah. V celoti ga bo možno odkopati šele, ko bo odkopan nad njim ležeči apnec.

Na osnovni etaži kamnoloma je objekt s pralnico, sortirnico, servisni prostori in laboratorij ter deponiji pridobljenega kalcita in apnenca. Z mobilnimi drobilno-sejalnimi napravami se izvaja primarno drobljenje obeh surovin kot priprava ustreznih granulacij za nadaljnje bogatenje za potrebe bele in sive linije ter apnenca za frakcije za betone in asfalte. Oba tehnološka procesa sta v celoti avtomatizirana.

Material namenjen predelavi odpeljejo v proizvodni obrat v Stahovici. Tehnični kamen namenjen gradbeništvu se neposredno iz kamnoloma odpelje do kupca. Ruda se pred transportom zdrobi in opere, s čimer se prepreči prašenje in odletavanje materiala. Kamnolomski proizvodi se tržijo in prodajajo na domačem trgu, medtem ko so proizvodi iz separacije namenjeni pretežno za izvoz. V kamnolomu proizvajajo:

- vhodno surovino za separacijo,
- nasipni pesek za gradbeništvu, spodnje ustroje cest in nasipe,
- tampere za vgradnjo v spodnje nosilne plasti cestnih konstrukcij,
- pesek 0/4 za zidarske malte, betonski obrizg in grobe omete,
- vrsto frakcij za betone in asfaltbetone.

Slika 1: Tehnološka shema proizvodnje v kamnolomu

Vplivi na okolje

Pri dejavnosti pridobivanja mineralne surovine se negativnim vplivom na okolje ni mogoče izogniti, vendar v podjetju veliko pozornosti in finančnih sredstev posvečajo temu, da so vplivi čim manjši. Na področju varovanja okolja ima podjetje vizijo biti odgovorno podjetje, kar dokazuje tudi pridobljen certifikat ISO 14001, preko katerega spremljajo vse pomembne okoljske vidike.

Na osnovni etaži kamnoloma je ob reki Kamniški Bistrici zgrajen protihrupni nasip, ki zastira pogled na osnovno etažo, ščiti okolico pred hrupom, prahom in ostalimi vplivi. Zaradi velike števila vozil in strojev je osnovna etaža asfaltirana. Pred izvozom kamionov iz kamnoloma je urejeno pranje koles, kar zmanjšuje prašenje in obremenjevanje cestne infrastrukture. Za servisiranje strojev je urejena posebna površina z lovilec olj. Miniranje je prilagojeno tako, da ni prevelikega razmeta, treslajev in prahu. Vsako miniranje se spremlja z meritvami.

Na začasnih odkopnih etažah je urejeno škropljenje z vodo proti prašenju pri transportu in miniranju. Izvaja se sprotne sanacije zgornjih končnih etaž. Sanacija poteka v skladu z Dopolnilnim rudarskim projektom: Izkoriščanje apnenca in kalcita v severnem predelu ležišča Stahovica, št. Projekta: 02-1996, november 1996. Ker je eksploatacija od zgoraj navzdol, zgornjo končano etažo ozelenijo. Končna brežine je ustrezno obdelana, da ne izpada kamenje in ne pride do zruškov. Površine končnih brežin so prebrizgane z biotokretom in izdelana za rastna jedra v katero posadijo rastlinje, da je rekultivacija odkopanega dela kamnoloma čim bolj uspešna.

Pri porabi vode skrbijo za racionalnost. Imajo ločeno pitno in tehnološko vodo. V proizvodnji uporabljajo zaprti tokokrog vode, v katerega se dovaja zgolj toliko vode, kot je potrebujejo. Zaradi tega povzročajo tudi minimalne izpuste v okolje. Pri emisijah v vode se upošteva zahteve okoljevarstvenega dovoljenja, z optimizacijo in skrbjo za okolje še znižujejo potencialne vplive na okolje.

Porabo električne energije in zemeljskega plina pri izdelavi proizvodov in ogrevanju oz. hlajenju stavb ves čas optimizirajo.

Pri proizvodnji se uporablja čim manjše količine kemikalij z minimalnim potencialnim vplivom na okolje.

Količino odpadkov se vseskozi spremlja, ločuje se jih na frakcije in zmanjšuje količino nevarnih odpadkov. Odpadke se preda pooblaščenim podjetjem. Zaradi načina odpreme se količina embalaže v zadnjih letih zmanjšuje.

Transport se izvaja s kamionskimi cisternami in vlakovnimi kompozicijami.

Emisije v zrak zmanjšujejo s tedenskimi pregledi odpraševalnih filtrov v proizvodnji, močenjem vozniških površin v kamnolomu in pri upravi podjetja, močenjem etaž v kamnolomu pred miniranjem, samostojnim odpraševanjem vrtalne naprave pri vrтанju minskih vrtin, vodno prho za kamione s suho rudo pred izvozom iz kamnoloma.

Za ohranjanje biotske raznovrstnosti skrbijo z izdelavo gnezd v brežini in gradnjo nasipa na robovih zaključenih etaž ter ponovna ozelenitevijo.

2.2 Območje obdelave

Obravnavano območje obsega območje sedanjega pridobivalnega prostora podjetja Calcit na lokaciji v Stahovici in potencialne širitve območja za pridobivanje mineralnih surovin.

Za širše območje kamnoloma, ki pripada predgorju Savinjsko-Kamniških Alp, je značilna ozka dolina Kamniške Bistrice. Ob dolini so strma pobočja in ozke stranske doline. Pobočje s kamnolomom pada 50° proti jugovzhodu. Stranske doline (Črna, Grohat, Konjska doline) so ozke s strmimi pobočji in hudourniški potoki.

Obstoječ kamnolom leži približno 6 km severno od Kamnika. Nahaja se na začetku doline Kamniška Bistrica, na strmem vzhodnem pobočju Grohata, nadmorske višine 912 m. Osnovna etaža s pralnico, sortirnico in manipulacijsko površino leži na nadmorski višini 452 m, zgornji rob najvišje etaže je na višini 780 m. Jugovzhodni rob kamnoloma opredeljuje reka Kamniška Bistrica in državna cesta, turistična cesta – RT na njenem levem bregu. Površina odkritega dela kamnoloma je 14,5 ha. Območje namenske rabe LN – površine nadzemnega pridobivalnega prostora (OPN Kamnik) obsega 24,5 ha površin.

30,4 ha veliko območje pobude za spremembo namenske rabe se nahaja severno in severozahodno od obstoječega kamnoloma Stahovica. Teren na območju je relativno zelo strm in valovit ter večinoma poraščen z gozdom. Nagibi terena se gibljejo nekje med 40 do 50 stopinjami. Ob vznožju hriba Grohat, po severni strani območja teče hudourniški potok Grohat in gozdna cesta. Najbližji stanovanjski objekti so vzhodno od kamnoloma, na drugi strani Kamniške Bistrice.

Dostop v kamnolom je za vse vrste transportnih vozil preko mostu na južnem delu po asfaltirani cesti iz doline Kamniške Bistrice. Transport mineralne surovine se vrši s kamioni. Surovina za predelavo in ostale produkte se odpelje v predelavo – separacijo na lokacijo sedeža podjetja v Stahovico in od tam do končnih uporabnikov (cca 80 kamionov/dan). Material za potrebe gradbeništva se iz kamnoloma odpelje neposredno do končnega kupca (cca 50 kamionov/dan). Število kamionov se bo zaradi predvidenega zmanjšanja odkopnega materiala za potrebe gradbeništva zmanjšalo.

Slika 2: Pogled na kamnolom iz doline Kamniške Bistrice proti jugozahodu

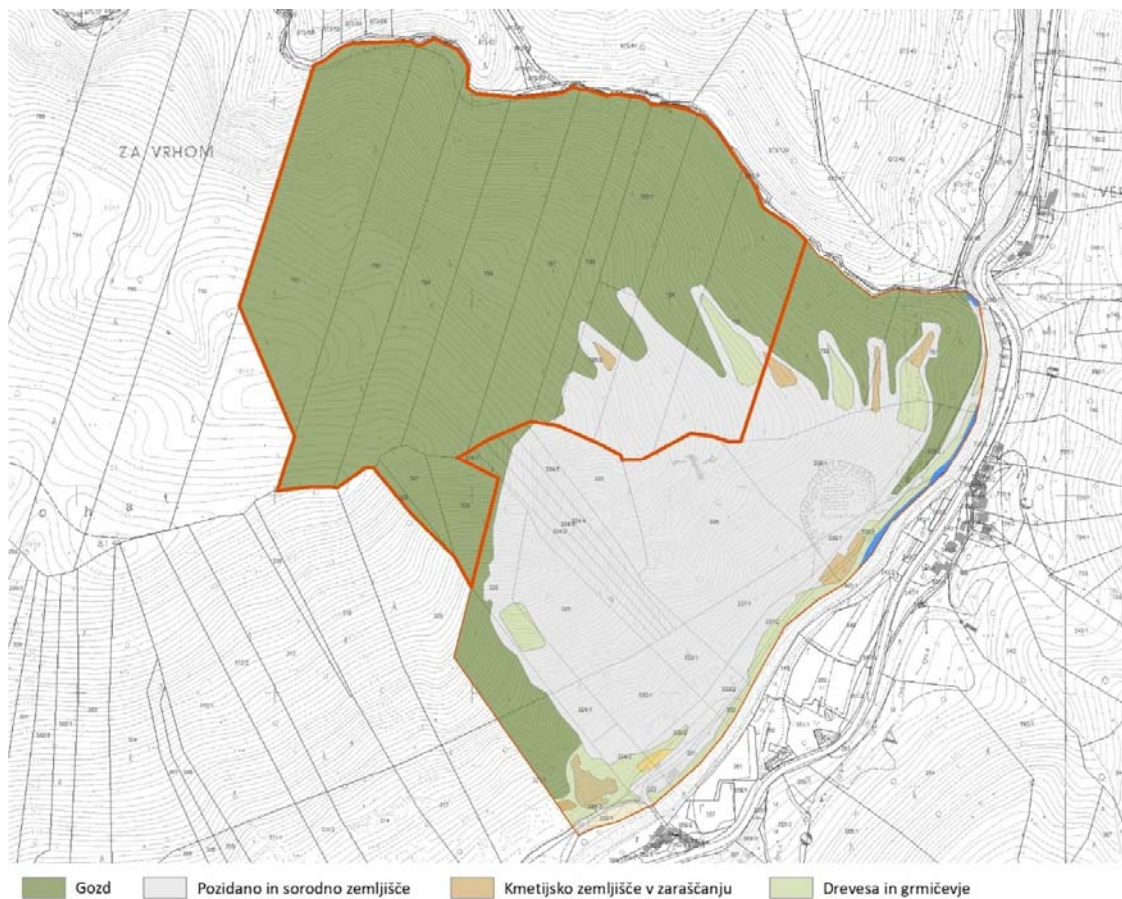
Slika 3: Pogled na osnovni plato v kamnolomu

Slika 4: Prikaz območja obstoječega OPPN -ja in nameravane spremembe namenske rabe prostora

Dejanska raba

V skladu z dejansko rabo kmetijskih zemljišč (MKGP, 31.12.2018) se na obočju predlagane spremembe namenske rabe prostora večinoma pojavlja gozd (27 ha, 89 %), del zemljišča je opredeljenega kot pozidano in sorodno zemljišče (3 ha, 10%, na mestu že obstoječega kopa). Poseg bi pomenil zmanjšanje površine gozda za 27 ha, kar na nivoju občine Kamnik pomeni 0,2%. Kmetijskih zemljišč na območju dejansko ni.

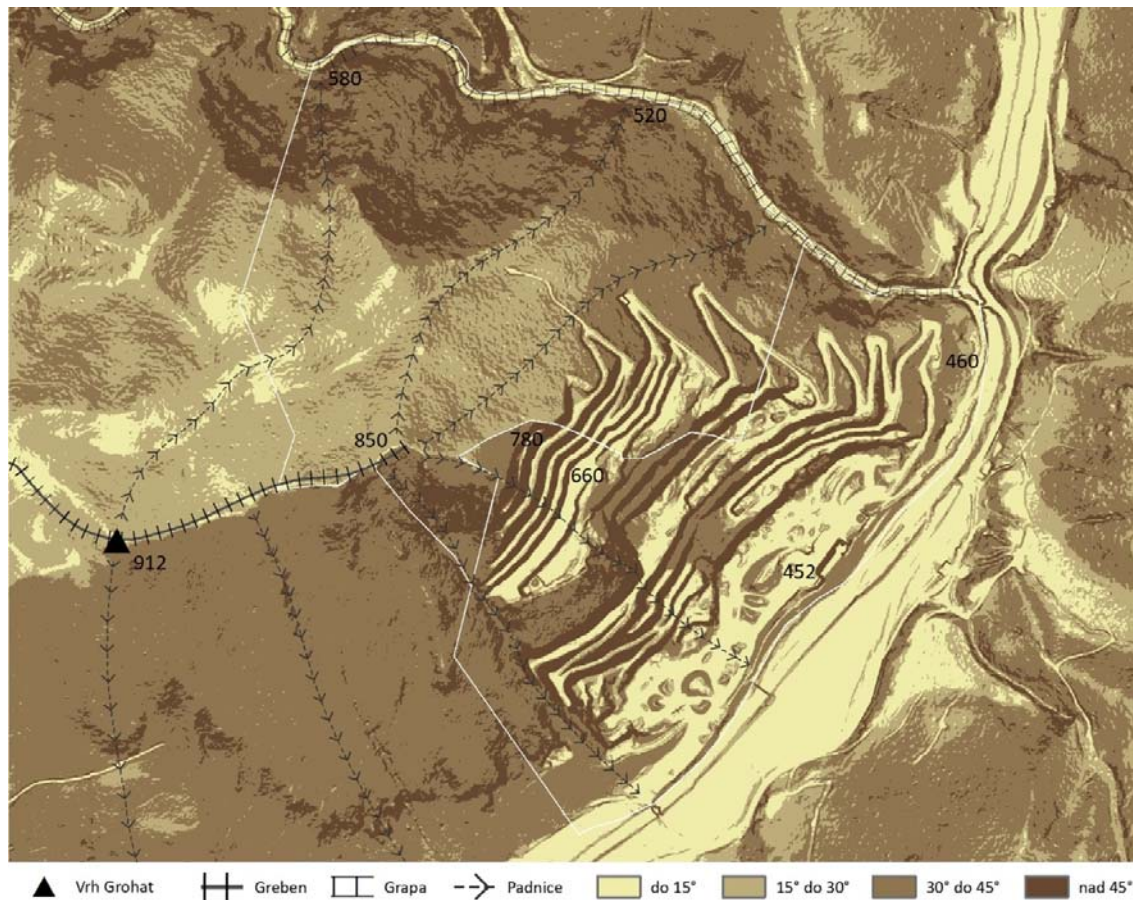

Slika 5: Dejanska raba zemljišč

Relief

Teren na območju je strm in valovit. Na območju obstoječega kamnoloma se relief stopničasto spreminja v obliki etaž za potrebe izkoriščanja mineralne surovine. Nakloni v obstoječem kamnolomu so predvsem do 15° (položni deli) in nad 45° (strmi deli). Na območju nameravana širitve se strmejši deli nahajajo na severnem robu, nad grapo, ob gozdni cesti in potoku Grohat. Nakloni se tukaj gibljejo nad 30° ali celo nad 45°. V jugozahodnem delu območja so nakloni bolj blagi in se pretežno gibljejo med 15° in 30°.

Z 912 metri nadmorske višine je najvišji vrh Grohat. Vrh se nahaja na jugozahodni strani nameravane širitve in je del grebena, ki opredeljuje južni rob nameravane širitve. Eksploatacija se torej načrtuje na severnem pobočju hriba in iz južne strani ne bo vidna.

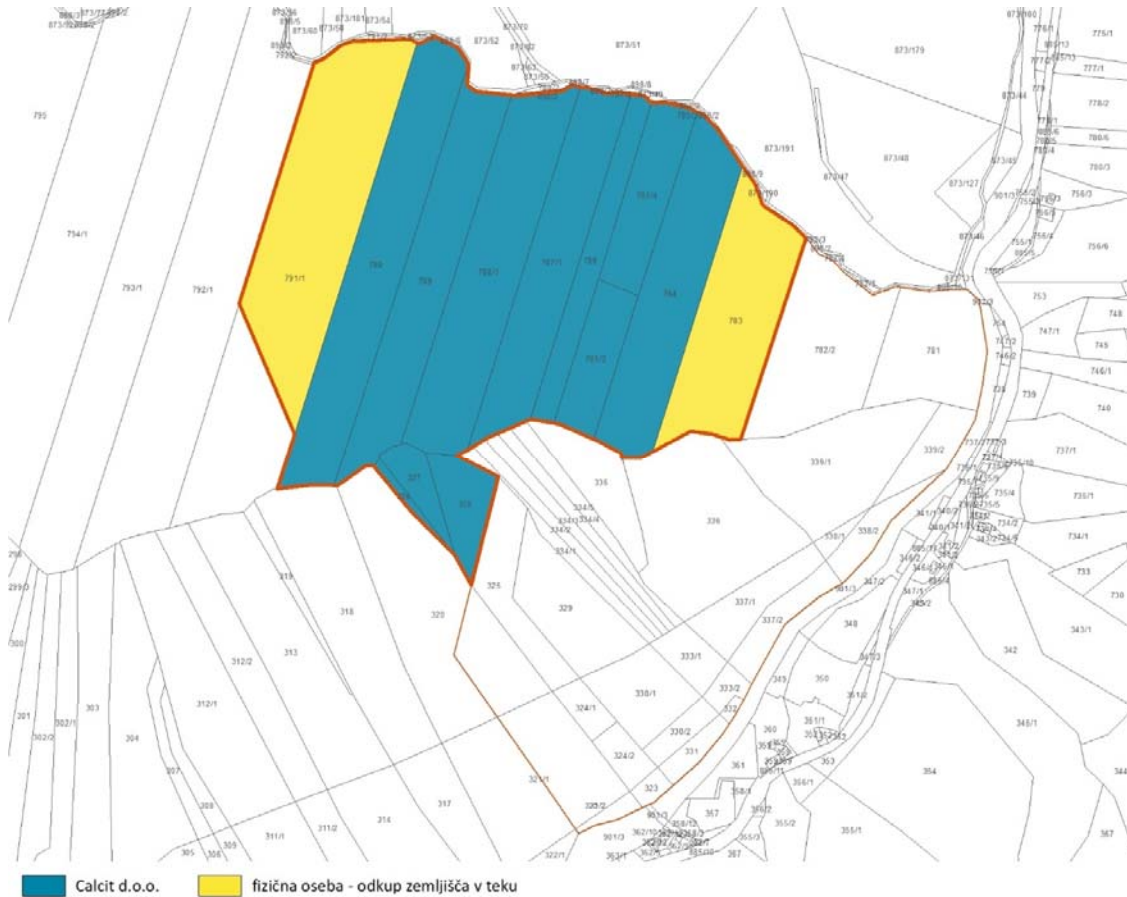
Slika 6: Naklon zemljišč

Lastništvo

V skladu s 34. členom ZRud-1 je eden izmed pogojev za pridobitev koncesije za izkoriščanje tudi lastništvo, in sicer mora biti koncesionar lastnik zemljišča ali pa mora imeti od lastnika dano pravico izvajati rudarska dela. To velja tudi v primeru, da izkoriščanje na območju ne poteka.

Urejeno lastništvo je tudi pogoj za sprejemljivost pobude za širitev, ki ga je podala Občina Kamnik.

Gospodarska družba Calcit d.o.o. je lastnik vseh parcel na območju nameravane širitve, razen parcele 791/1 (zahodni rob) in 783 (vzhodni rob) k.o. 1891 Županje njive. Za parcelo 791/1 je v teku parcelacija in odkup in na parceli 783 izvzem iz območja zaščitene kmetije in odkup, ki je že dogovorjen.

Slika 7: Lastništvo na območju pobude za spremembo namenske rabe

2.3 Dovoljenja za pridobivanje in raziskovanje

Raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin se od sprejetja Zakona o rudarstvu v letu 1999 izvaja na podlagi rudarske pravice, ki jo podeli Vlada RS, oziroma v njenem imenu ministrstvo, pristojno za rudarstvo. Podjetje Calcit, proizvodnja kalcitnih polnil d.o.o. ima veljavna dovoljenja:

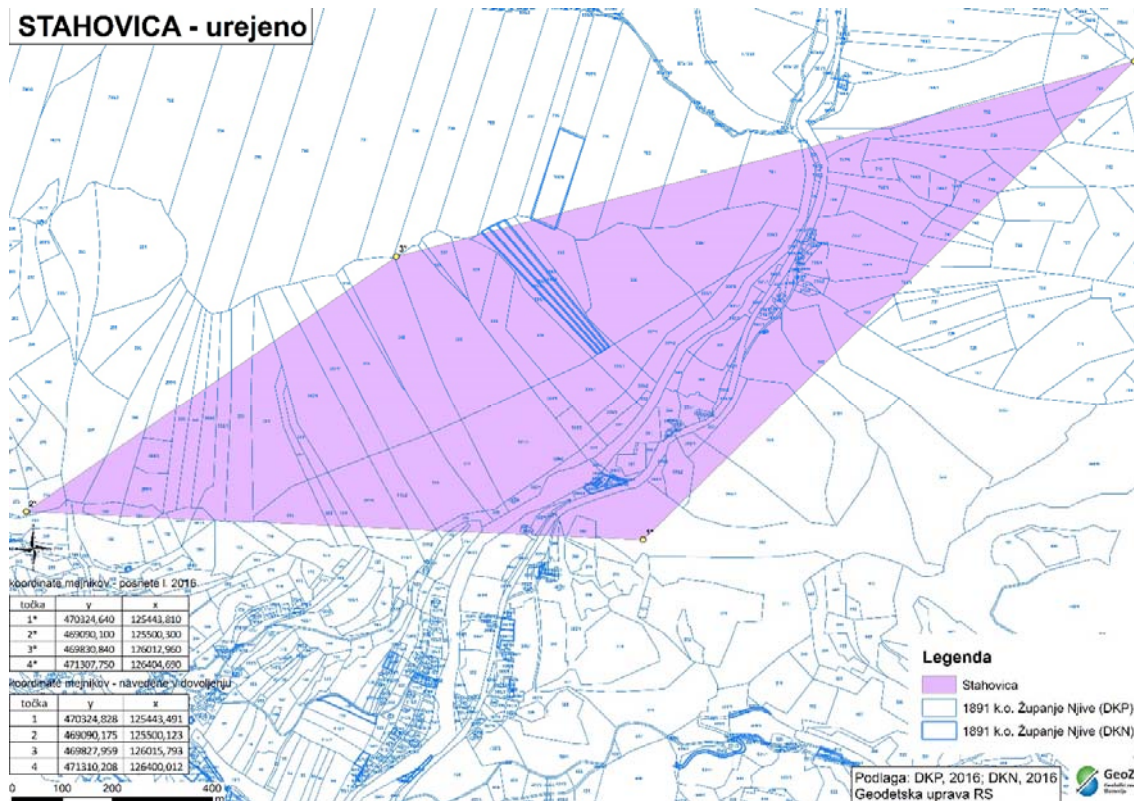
- Dovoljenje št. 06/3-KAI-41/2-61 (Okrajni ljudski odbor, 16.5.1961);
- Dovoljenje št. 313-15/96/E-JV (Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, 7.1.1997);
- Koncesija (rudarska pravica) za gospodarsko izkoriščanje mineralnih surovin (koncesijska pogodba št. 354-14-186/01, december 2001);
- Dovoljenje za raziskovanje št. 3610-1/2015/41, 19.9.2018.

Podjetje Calcit, proizvodnja kalcitnih polnil d.o.o. ima podeljeno koncesijo za izkoriščanje mineralnih surovin, kalcita, apnenca za industrijske namene in tehničnega kamna – apnenca, kar je razvidno iz koncesijske pogodbe (št. 354-14-186/01, december 2001) in aneksa h koncesijski pogodbi (27.11.2003). Podjetju je bila koncesija podeljena v prehodnem obdobju, v skladu s 105. členom Zakona o rudarstvu - ZRud-UPB1 (Uradni list RS, št. 95/2004). Veljavna je do 10.12.2021.

Podjetje ima na območju občine Kamnik še en pridobivalni prostor in podeljeno koncesijo za izkoriščanje tehničnega kamna – apnenca v Črni pri Kamniku.

Na podlagi veljavnega dovoljenja št. 06/3-KAI-41/2-61 z dne 16. 5. 1961, ki ga je izdal Okrajni ljudski odbor, ter veljavnega dovoljenja, št. 313-15/96/E-JV z dne 7. 1. 1997, ki ga je izdalo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti, Ljubljana, je Vlada RS na osnovi Uredbe o podelitvi rudarske pravice imetnikom dovoljenj za raziskovanje oziroma pridobivanje mineralnih surovin (Uradni list RS, št. 103/00) izbrala koncesionarja brez javnega razpisa

Podjetje Calcit je 19. septembra 2018 pridobilo dovoljenje za raziskovanje (3610-1/2015/41) na območju podane pobude za spremembo namenske rabe. Dovoljenje za raziskovanje mineralne surovine tehnični kamen – apnenec, apnenec za industrijske namene in kalcit na raziskovalnem prostoru »Stahovica – Grohat« je na podlagi potrjenega rudarskega projekta »Raziskave mineralne surovine v raziskovalnem prostoru Stahovica-Grohat« izdalo Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za energijo.

Slika 8: Rudarska knjiga – prikaz območja pridobljene koncesije Stahovica

2.4 Pobuda in razlogi za spremembo OPN Kamnik

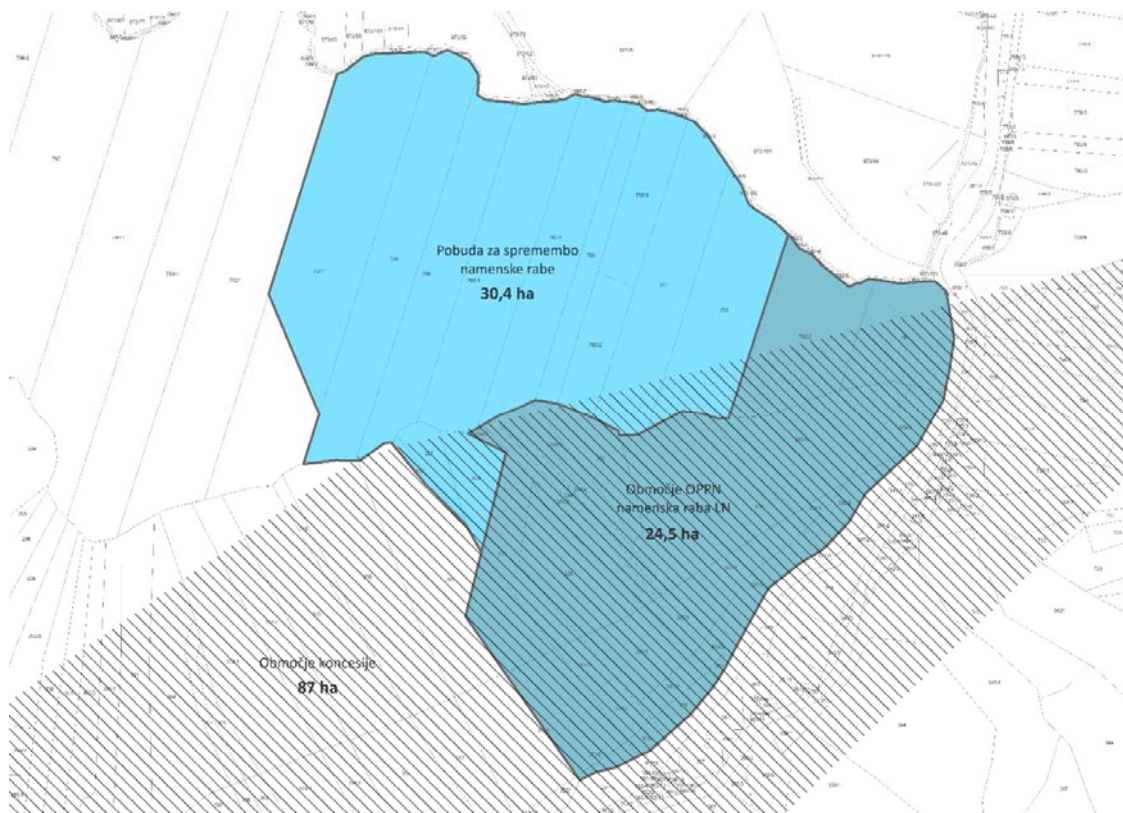
V februarju 2018, je bila na Občino Kamnik podana pobuda za spremembo in dopolnitev občinskega prostorskega načrta Kamnik za spremembo namenske rabe, ki bo omogočala opravljanje dejavnosti pridobivanja mineralnih surovin na razširjenem območju kamnoloma Calcit v Stahovici. Novo predvideno območje bo namenjeno pridobivanju mineralne surovine s potrebno komunalno ureditvijo.

Pobuda za spremembo namenske rabe se nanaša na območje severno oziroma severozahodno od obstoječega območja, enote urejanja prostora ŽN-07. 24,47 ha velik obstoječ pridobivalni prostor se bo z upoštevanjem

pobude povečal za 30,37 ha površin. Razširjen pridobivalni prostor bi tako obsegal dobrih 57 ha površin. Veljavna namenska raba območja nameravane spremembe je gozd (G) in v manjšem delu druga kmetijska zemljišča (K2).

Območje pobude za spremembo namenske rabe zajema naslednje parcele št. 791/1, 790, 789, 788/1, 787/1, 786, 785/4, 785/2, 784, 783, 326, 327, 328, vse k.o. 1891.

Za potrebe pridobivanja mineralne surovine se na območju dovoli eksplotiranje in sanacija, gradnja potrebne komunalne infrastrukture, dostopov, ureditev reliefa, brežin, etaž in nasipa. Novo območje bo funkcionalno povezano z obstoječim kamnolomom, dostop bo urejen preko obstoječih priključkov. Obstoječi pomožni objekti ostanejo nespremenjeni.

Slika 9: Prikaz območja obstoječega pridobivalnega prostora in predlagane širitve

Odgovor Občine Kamnik

Občina je pobudo obravnavala in jo ocenila kot »pogojno sprejemljivo«. Občina je do pobude zavzela stališče:

Pobuda je pogojno sprejemljiva. Pogoji za sprejemljivost pobude so: soglasje lastnikov zemljišč za predlagano spremembo, skladnost s strateškimi umeritvami države glede nadaljnega izkoriščanja mineralnih surovin na predmetnem območju, izdelan rudarski projekt in okoljska sprejemljivost predvidenih posegov (predvidena sprememba se nahaja v območju Nature 2000).

Pobuda je sicer pogojno v skladu s določili strateškega dela OPN Kamnik (Ur. l. RS, št. 86/2015, 70/2017), ki kot prednostna območja za pridobivanje mineralnih surovin opredeljuje obstoječe površinske kope (predmetno območje Stahovica), pri čemer je na teh območjih treba zagotoviti okoljsko sprejemljivost posegov v prostor ter delno v skladu z usmeritvami za pridobivanje mineralnih surovin. Predlagana sprememba predstavlja širitev obstoječega kamnoloma Calcit proti SZ, to je na V pobočje vzpetine Grohat. Pobuda posega na gozdna in druga kmetijska zemljišča po namenski rabi prostora. Slednja so v naravi že degradirane površine v rabi kamnoloma. Ali je ta sprememba namenske rabe prostora sprejemljiva tudi z vidika varstvenih in varovanih območij, pa se bo izkazalo tekom postopka sprememb in dopolnitev izvedbenih prostorskih aktov Občine Kamnik, ko se bodo do pobude opredelili tudi pristojni nosilci urejanja prostora.

Razlogi za pobudo

V kamnolomu Stahovica so zaloge mineralne surovine v obstoječem pridobivalnem prostoru omejene in tako podjetje Calcit išče možnosti za izkoriščanje zunaj sedanjih meja pridobivalnega prostora. Z uporabo novih tehnologij podjetje siv apnenec predeluje tudi za zahtevnejše proizvode. **Zalog sivega apnenca za optimalno in dolgoročno proizvodnjo na obstoječem pridelovalnem prostoru ni dovolj.**

Na podlagi Ocene stanja in vrednotenja nahajališč tehničnega kamna na območju občin Solčava, Luče, Gornji Grad, Kamnik (Toman, 2018) je nahajališče Stahovica predlagano kot **perspektivno nahajališče, zanimivo za nadaljnje raziskave in izkoriščanje**. Kop ima v širšem prostoru še veliko virov mineralne surovine, ki jo je možno izkoristiti. Geološke in morfološke razmere so ugodne za nadaljevanje pridobivanja kamnine.

Za območje pobude za spremembo namenske rabe prostora je podjetje že pridobilo dovoljenje za raziskovanje (Ministrstvo za infrastrukturo, št. 3610-1/2015/41). Z raziskovanjem območja bo ugotovljena geološka struktura, zaloge in kvaliteta mineralne surovine, kar bo podlaga za pridobitev parametrov za izdelavo rudarskega projekta.

S spremembo namenske rabe se bo **uskladilo stanje na terenu**, saj območje obstoječega kamnoloma oziroma pristopno zemljišče sega izven enote urejanja prostora z namensko rabo »LN«.

Območje podeljene koncesije obsega dobrih 85 ha zemljišč, vendar le teh ni mogoče v celoti uporabljati, saj v severovzhodnem delu ni primerne surovine, na levem bregu reke Kamniške Bistrice pa so stanovanjski objekti, vodno zajetje in regionalna cesta (turistična cesta). S spremembo namenske rabe bo podjetju omogočena pridobitev nove koncesije za pridobivanje mineralnih surovin, ki bo manjša za približno 30 ha, bolj smiselna in usklajena z geološkimi in terenskimi razmerami na območju.

Slika 10: Prikaz obstoječega kamnoloma (24,5 ha), območja koncesije (87 ha) in pobude za spremembo namenske rabe (30,4 ha)

3 STRATEŠKA IN ZAKONODAJNA IZHODIŠČA

3.1 Strateška izhodišča

Rudarstvo je pomembna gospodarska dejavnost, ki oskrbuje družbo z mineralnimi surovinami. Pri tem je tesno povezana z ostalimi gospodarskimi in družbenimi procesi.

Strategija razvoja Slovenije 2030 in Strategija prostorskega razvoja Slovenije (2004, SPRS, dokument v fazi prenove) sta državna dokumenta, ki predstavljata razvojni okvir Slovenije. Državna rudarska strategija temeljno ureja področje mineralnih surovin. Na regionalni ravni ključni razvojni strateški dokumenta predstavlja Regionalni razvojni program Ljubljanske urbane regije 2014-2020, ki pa se s področjem mineralnih surovin ni ukvarjal. Ključni strateški dokument razvoja občine Kamnik je Občinski prostorski načrt občine Kamnik (OPN Kamnik), strateški del.

3.1.1 Strategija razvoja Slovenije

Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS) je nov razvojni okvir, ki v ospredje postavlja ljudi in kakovost življenja, kar je tudi ključni cilj tega krovnega dokumenta države. Med cilje razvoja Slovenije med drugim uvršča: gospodarsko stabilnost, nizkoogljično krožno gospodarstvo in trajnostno upravljanje naravnih virov. Slovenija postopoma napreduje na področju kakovosti življenja in gospodarskega razvoja, zmanjšujejo se tudi obremenitve okolja. Razvojne zmogljivosti se lahko izrabljajo z uravnoveženim gospodarskim, okoljskim in družbenim razvojem.

3.1.2 Strategija prostorskega razvoja Slovenije

Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS, št. 76/04 (v nadaljevanju SPRS) je temeljni državni dokument o usmerjanju razvoja v prostoru in izhaja iz upoštevanja družbenih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov prostorskega razvoja. Podaja okvir za prostorski razvoj na celotnem ozemlju države, postavlja usmeritve za razvoj v evropskem prostoru ter določa zasnovno urejanja prostora, njegovo rabo in varstvo. **Ureja razvoj krajine in rabo naravnih virov, med katere spadajo tudi mineralne surovine, pomembne za prostorski razvoj države in kakovost bivanja, pri čemer se zagotavlja stopnjo samooskrbe in neodvisnost države od tujih virov, ki jo je glede na razpoložljivost gospodarsko izkoristljivih naravnih virov, družbeno sprejemljivost izrabe in čim manjše okoljske vplive mogoče doseči.** SPRS nima obveznih izhodišč, zavezujoča je njena celotna vsebina in je vodilo za vse druge ravni načrtovanja prostorskega razvoja.

Kot temeljni državni akt podaja okvir, prioritete in cilje prostorskega razvoja Slovenije:

- racionalen in učinkovit prostorski razvoj,
- razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij,
- večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru,
- kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij,
- skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi,
- medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij,
- povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi,
- **preudarna raba naravnih virov, uravnovežena oskrba z mineralnimi surovinami,**
- prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami,
- kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti,
- ohranjanje narave,
- varstvo okolja.
-

Razvoj krajine

V poglavju »Razvoj krajine« so podane usmeritve za **rabo naravnih virov**, kamor sodi tudi področje pridobivanja mineralnih surovin. Naravni viri, tla, voda, zrak, gozd, **mineralne surovine** in prostor so pomembni za prostorski razvoj države in kvaliteto bivanja, pri čemer se zagotavlja tako **stopnjo samooskrbe in neodvisnost države od tujih virov**, ki jo je glede na razpoložljivost gospodarsko izkoristljivih naravnih virov, družbeno sprejemljivost izrabe in čim manjše okoljske vplive mogoče doseči.

Zagotavlja se gospodarno, preudarno in prostorsko racionalno rabo naravnih virov, da se ohranjajo potenciali, obnovljivost in kvaliteta, da se zagotovi njihov dolgoročni obstoj in se ohranja biotska raznovrstnost, naravne vrednote in kulturna dediščina.

Dejavnosti in prostorske ureditve se umešča v prostor tako, da se pri tem ne zmanjšuje možnosti za izkoriščanje ali rabo neobnovljivih naravnih virov v prihodnosti ter tako, da je čim manj možnosti za nastanek onesnažen naravnih virov, ki bi lahko potencialno zmanjšala njihovo kvaliteto in uporabnost.

Prostor je poleg vode najpomembnejši neobnovljiv naravni vir. **Rabo prostora za posamezne dejavnosti se določa glede na kakovosti naravnih virov, ki jih posamezne dejavnosti pri tem potrebujejo.**

Samooskrba z mineralnimi surovinami

Mineralne surovine so neobnovljivi naravni vir, s katerimi se gospodari tako, da je zagotovljena uravnotežena oskrba ter ohranjena dostopnost do mineralnih surovin za prihodnje generacije. Uravnotežena oskrba, ki temelji na usklajenosti okoljskih, gospodarskih in družbenih vidikov, upošteva prostorsko racionalno organizacijo dejavnosti glede na tržne in prostorske potrebe ter obsega zmanjšanje števila površinskih kopov mineralnih surovin.

Pri izkoriščanju mineralnih surovin se stremi k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov. **Število objektov se optimizira glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno ne izpostavljenost območij in primerno oddaljenost od poselitve.** Podana merila se uporabi tudi pri izdajanju koncesij za izkoriščanje mineralnih surovin. Pri načrtovanju prostora se zagotavlja varovanje virov mineralnih surovin za prihodnje generacije, kar predvideva omejitve za druge rabe na teh območjih.

Nove objekte se odpira le v primerih, če gre za večje povečanje potreb, ki jih ni mogoče zadostiti z že odprtimi objekti na območju gospodarne transportne oddaljenosti.

Z vidika uporabe in dostopnosti **se oblikuje mesta strateških, gospodarsko pomembnih in avtohtonih, pogostih oziroma ostalih mineralnih surovin.**

Mesta pridobivanja gospodarsko pomembnih in avtohtonih mineralnih surovin vključujejo nahajališča kalcita, jezerske krede, bentonita, tufa, roženca, kremenovega peska in kremenovega proda, keramične in opekarske glinice ter mineralne surovine za cementno industrijo. Z izkoriščanjem avtohtonih mineralnih surovin se zagotavlja predvsem tradicionalne gradbene materiale.

Mesta pridobivanja ostalih (pogostih) mineralnih surovin so mesta izkoriščanja mineralnih surovin za gradbeništvo na podlagi meril enakomerne dostopnosti do mineralnih surovin na ravni regij, možnosti obnove naravnih značilnosti prostora ter družbene sprejemljivosti.

3.1.3 Prostorski red Slovenije

81. člen Prostorskega reda Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 – ZPNačrt in 61/17 – ZUreP-2) opredeljuje nekatera pravila in pogoje za **načrtovanje v območjih mineralnih surovin:**

- Pri izkoriščanju mineralnih surovin za gradbeništvo je treba zagotoviti **postopno zapiranje manjših objektov in sanacijo nelegalnih kopov.**
- **Število objektov se na regionalni ravni določi glede na okoljska, gospodarska in družbena merila, ki vključujejo tudi geološko ustreznost, zadostno količino zaloga, dovolj veliko letno proizvodnjo, funkcionalno povezanost z uporabniki, transportni radij prodaje, vidno neizpostavljenost območij, primerno oddaljenost od poselitve.**

- Izkoriščanje obstoječih kopov oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo ima prednost pred odpiranjem novih lokacij, razen kadar so obstoječi kopi v območjih večje ranljivosti prostora, varovanih in ogroženih območjih po predpisih o vodah, območjih ohranjanja narave, območjih kulturne dediščine ali na vidno izpostavljenih legah.
- Nove lokacije se odpirajo kadar povečanju potreb po mineralnih surovinah za gradbeništvo z obstoječimi objekti ni mogoče zadostiti oziroma obstoječe lokacije ne omogočajo izkoriščanja in gospodarnega transporta rude. **Nove lokacije se umeščajo na osnovi analize vidne izpostavljenosti**, ki je sestavni del strokovnih podlag za pripravo prostorskih aktov lokalnih skupnosti.
- Prednostno je treba **sanirati lokacije odprtih kopov** zlasti na:
 - gospodarsko neperspektivnih lokacijah;
 - območjih velikih razvrednotenj prostora ter večje ranljivosti naravnih in ustvarjenih sestavin prostora;
 - varovanih, zavarovanih ali ogroženih območjih po predpisih;
 - območjih prepoznavnosti krajine, na vidno izpostavljenih območjih in območjih varstva kulturne dediščine;
 - območjih, kjer je možno umeščati nove rabe prostora in je za to izkazan javni interes oziroma kjer je znan investitor, ter območjih nelegalnih kopov.
- Pri sanacijah je treba upoštevati okoljske, ekonomske in družbene vidike.
- Načini sanacij so načrtovanje nove rabe, vzpostavitev rabe prostora, kot je bila pred začetkom izkoriščanja, in uspešnost naravnih procesov, kadar niso ogroženi varnost, zdravje in življenje ljudi.
- Kjer je mogoče, zlasti pa v nacionalnih območjih prepoznavnosti in varovanih območjih naravnih kakovosti, je treba **spodbujati sprotno sanacijo degradiranih površin, na že izkoriščenih območjih še aktivnih kopov pa dokončno sanacijo**.
- Kadar se na območju pridobivanja mineralnih surovin vzpostavijo pogoji za sekundarni biotop ali drugo območje, pomembno z vidika ohranjanja narave oziroma kulturne dediščine, ga je treba ustrezno sanirati.
- Pri sanaciji območij oskrbe z edinstvenimi mineralnimi surovinami mora oblika sanacije omogočati možnost za občasni odvzem manjših količin materiala, kadar za to obstajajo utemeljene potrebe.
- Na varovanih, zavarovanih ali ogroženih območjih je dovoljeno izkoriščanje mineralnih surovin skladno s predpisi.
- Na območju pridobivanja mineralnih surovin se upošteva ohranjanje habitatnih tipov zavarovanih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst, in to z opuščanjem ali prilagajanjem rabe prostora na območju habitatnega tipa.
- Na območju pridobivanja mineralnih surovin je treba zagotoviti tudi površine oziroma objekte za skladiščenje, separacijo, odlaganje jalovine in za druge objekte, nujne za izvajanje rudarske dejavnosti in pripadajočo infrastrukturo.
- **Če se pridobivanje strateških in industrijskih gospodarsko pomembnih mineralnih surovin opusti, je zaradi gospodarnosti treba ohraniti plansko varovanje vira.**

3.1.4 Državna rudarska strategija

Državna rudarska strategija, gospodarjenje z mineralnimi surovinami 2018 (DRS) je temeljni dokument, s katerim se določajo cilji, usmeritve in pogoji za usklajeno raziskovanje in izkoriščanje oz. gospodarjenje z mineralnimi surovinami v Republiki Sloveniji, ob upoštevanju posebnosti in razširjenosti posameznih mineralnih surovin v posameznih območjih in potreb trga po njihovem gospodarskem izkoriščanju. **Osnovni cilj DRS** je gospodarjenje, ki vodi k zagotavljanju mineralnih surovin ter ohranjanju dostopnosti naravnih virov sedanji in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja. **Temeljna usmeritev** je zadostna oskrba z mineralnimi surovinami, ki omogoča gospodarski razvoj, vendar ni v navzkrižnem interesu z drugimi segmenti družbe in okolja.

Državna rudarska strategija vsebuje smernice, ki lajšajo takšno oskrbo. **Temeljno načelo trajnostnega razvoja pri gospodarjenju z mineralnimi surovinami je uravnoteženost med gospodarskimi, okoljevarstvenimi in družbenimi vidiki.** Gospodarski vidik zajema racionalno gospodarjenje (raziskave, izkoriščanje, oskrba in sanacije) z namenom zagotavljanja družbi potrebnih mineralnih surovin, ob povečevanju dodane vrednosti, ter varovanje

dostopa do mineralnih surovin. Okoljevarstveni vidik je zmanjšanje negativnih vplivov izkoriščanja na okolje. **DRS je strokovna podlaga pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora.**

Mineralne surovine so pomemben dejavnik družbenega razvoja. So rudno bogastvo in kot naravni vir v lasti Republike Slovenije (Zakon o rudarstvu, Ustava RS). Vse mineralne surovine imajo gospodarsko funkcijo.

V skladu z DRS se perspektivna nahajališča opredeljujejo na podlagi naslednjih meril:

- zadostna količina virov mineralne surovine,
- ustrezna kakovost mineralne surovine,
- primerna oddaljenost od naselja,
- primerna dostopnost,
- bližina industrijskih in predelovalnih obratov ter drugih možnih uporabnikov,
- primerna oddaljenost drugih nahajališč iste mineralne surovine glede na potrebe,
- okoljska sprejemljivost.

Za nove prostorske ureditve za izkoriščanje mineralnih surovin, pa tudi za sanacije obstoječih se pripravljajo OPPN (občinski podrobni prostorski načrti), za katere Ministrstvo za okolje in prostor od primera do primera odloči, ali je zanje treba izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) v skladu z veljavno okoljsko zakonodajo. Ministrstvo, pristojno za rudarstvo, sodeluje z drugimi nosilci urejanja prostora pri pripravi smernic in mnenj k prostorskim aktom.

Priporočila in smernice Evropske unije kot sta **Pobuda za surovine** in Evropsko partnerstvo za inovacije na temo surovin, sta pomembna dokumenta za slovenski prostor. Evropa razpolaga z zadostnimi količinami mineralnih surovin za gradbeništvo (agregati), otežen pa je dostop do njihovih nahajališč. Pobuda za surovine predlaga, da bi rudarska strategija temeljila na treh stebrih:

- I. **zagotavljanje dostopa do surovin z mednarodnih trgov** pod enakimi pogoji, kot jih imajo drugi industrijski konkurenti;
- II. vzpostavitev ustreznih okvirnih pogojev znotraj EU, da bi se **spodbujala trajna preskrba surovin iz evropskih virov;**
- III. spodbujanje splošnega učinkovitega ravnanja z viri in recikliranje, da bi se **zmanjšali poraba primarnih surovin EU in njena odvisnost od uvoza.**

Poglavitni elementi državne rudarske strategije so:

- I. Trajnostna in učinkovita raba virov
- II. Razvojni izzivi, raziskave in razvoj
- III. Ugotavljanje skladnosti z državno rudarsko strategijo za pridobitev dovoljenja za raziskovanje in koncesije za izkoriščanje

Slika 11: Trije stebri trajnostne in učinkovite izrabe virov

Cilji državne rudarske strategije

Državna rudarska strategija, temelječa na Zakonu o rudarstvu, sledi osnovnemu cilju, **gospodarjenje z mineralnimi surovinami, ki vodi k zagotavljanju mineralnih surovin ter ohranjanju dostopnosti naravnih virov sedanji in prihodnji generaciji po načelih trajnostnega razvoja**. Temeljni cilji državne rudarske strategije so usmerjeni k **zagotavljanju oskrbe z mineralnimi surovinami z učinkovitim procesom pridobivanja ter pokrivajo tri osnovna področja procesa pridobivanja: raziskovanje, izkoriščanje in sanacijo**.

Cilj 1: Optimizacija postopkov pridobivanja dovoljenja za raziskovanje in koncesije za izkoriščanje MS

Cilj 2: Zmanjšanje števila nelegalnih kopov

Cilj 3: Povečanje saniranih površin

Cilj 4: Približevanje trajnostni oskrbi z mineralnimi surovinami – možni prostor za izkoriščanje

Usmeritve državne rudarske strategije

- I. **Zagotavljanje nemotene oskrbe surovin za domače gospodarstvo:** uravnotežena mreža lokacij
- II. **Opredelitev mineralnih surovin ali nahajališč v javnem interesu »public importance«**
- III. **Povečanje uporabe sekundarnih surovin:** uporaba rudarskih odpadkov in materialov začasno odloženih za potrebe sanacije degradiranih površin.
- IV. **Načrtovanje oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo:** pridobivanje v velikih količinah in ni možen daljši prevoz
- V. **Zmanjšanje negativnih vplivov na okolje in komuniciranje z lokalnimi skupnostmi:** varovanje vseh sestavin okolja in odkrito komuniciranje z lokalno skupnostjo
- VI. **Poznavanje nahajališč in varstvo zmogljivosti mineralnih surovin:** ohranjanje in razširjanje znanja, ustrezna državna informacijska podpora, ohranjanje naravnih in kulturnih okolij/ Treba je poskrbeti tudi za varovanje dostopa do mineralnih surovin oz. varovanje pred njihovo sterilizacijo/pozidavo oz. drugo rabo prostora. To lahko dosežemo tako, da občine v svoje OPN-je, ob sodelovanju vseh nosilcev urejanja prostora, vrišejo prostore pridobivanja mineralnih surovin (LN in LP), s čimer se zagotovi dolgoročna rezervacija prostora za morebitno izkoriščanje v prihodnje.
- VII. **Uporaba domačih mineralnih surovin za potrebe naravne in kulturne dediščine ter druge posebne namene, vključno z ohranjanjem rudarstva, ki je sestavni del krajine**
- VIII. **Recikliranje proizvodov zaradi zmanjšanja porabe primarnih surovin**

3.1.5 Strategija občine Kamnik (OPN Kamnik – strateški del)

Občina je na področju urejanja prostora med drugim pristojna za: določanje ciljev in izhodišč prostorskega razvoja občine in načrtovanje prostorskih ureditev lokalnega pomena ter določanje namenske rabe prostora in prostorskih izvedbenih pogojev na svojem območju s prostorskimi akti.

Cilji prostorskega razvoja občine Kamnik, ki se nanašajo na površinski kop Stahovica

Razvoj turističnih in prostočasnih dejavnosti predstavlja eno izmed ključnih strateških usmeritev za gospodarski razvoj in dvig kakovosti bivanja, s poudarkom na izjemni naravi, krajinskih kvalitetah in kulturni dediščini. Poudarjen je trajnostni razvoj mesta in občine Kamnik.

Somestje Kamnik – Domžale se razvija kot središče regionalnega pomena. Občina Kamnik bo prevzela vodilno vlogo pri razvoju turizma v širšem regijskem območju ter vzpostavila prepoznavno identiteto predalpskega turističnega središča.

Zagotovi se boljša dostopnost do delovnih mest, družbene infrastrukture ter oskrbnih in servisnih dejavnosti. Z opredelitvijo ustreznih namenskih rab prostora se zagotovi ustrezno umeščanje dejavnosti v prostor na način, da ne bodo povzročale medsebojnih konfliktov, predvsem konfliktov med bivalnim okoljem in drugimi dejavnostmi.

Z omogočanjem prostorskih možnosti za gospodarski razvoj in zagotavljanje novih kvalitetnih delovnih mest bomo skladno s trajnostno razvojno naravnostjo občine bistveno izboljšali gospodarsko moč občine. Še naprej

bomo razvijali poslovne dejavnosti in izboljšali ponudbo delovnih mest v dejavnostih, ki so okoljsko sprejemljive. Turizem predstavlja ključno gospodarsko panogo v občini.

Z opredelitvijo ustrezne namenske rabe prostora bomo uskladili dejansko stanje in planirane aktivnosti za oskrbo z mineralnimi surovinami. S podrobnimi prostorskimi načrti in drugimi ukrepi se zagotovi sprotna in dokončna sanacija območij pridobivalnih prostorov, oziroma sanacija nelegalnih površinskih kopov, (brez možnosti nadaljnega izkoriščanja).

V zasnovi prostorskega razvoja občine je opredeljeno, da se v obstoječih površinskih kopih, kamor spada tudi kamnolom Stahovica, prednostno zagotavlja pridobivanje mineralnih surovin, pri čemer je treba zagotoviti okoljsko sprejemljivost posegov v prostor.

V usmeritvah za razvoj v krajini je opredeljeno, da se poleg kmetijstva, gozdarstva in poselitve v skladu s prostorskimi potenciali, načeli varstva okolja, načeli varovanja naravnih in kulturnih vrednot ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami razvijajo tudi turistično rekreacijske dejavnosti, vodnogospodarske dejavnosti in **izkoriščanje mineralnih surovin**. Izkoriščanje mineralnih surovin je usmerjeno **v izkoriščanje obstoječih površinskih kopov s sprotno sanacijo**.

Ključne značilnosti občine so izjemna krajinska pestrost, velik delež naravno ohranjene krajine z regionalnim in državnim pomenom ter dejstvo, da degradacije (razen vedutno zelo izpostavljenega rudnika Kalcita in peskokopa Rudnik), v krajini niso izrazite.

V usmeritvah za pridobivanje mineralnih surovin je določeno, da

- Na področju mineralnih surovin je cilj racionalna raba virov mineralnih surovin, usmerjanje v obstoječe površinske kope ter zagotavljanje sprotne in dokončne sanacija površinskih kopov.
- Izkoriščanje mineralnih surovin se usmerja v obstoječe površinske kope s podeljenimi koncesijami. V primeru izkazanega interesa za izkoriščanje mineralnih surovin na novih območjih bo občina pretehtala ali je smotrno določeno območje z osnovno namensko rabo prostora opredeliti kot območje mineralnih surovin. **Za namen izkoriščanja mineralnih surovin je treba sprejeti občinski podrobni prostorski načrt (OPPN)**. Raziskovanje mineralnih surovin je dopustno na celotnem območju občine.
- V skladu z opredeljeno zasnovo pomembnejših mineralnih surovin je treba varovati in nadzorovati smotrno gospodarjenje s surovinami ter preprečevati možna razvrednotenja teh območij.
- Za celovit pregled stanja na tem področju je treba v prihodnosti izdelati oceno stanja (kataster) ter vrednotenje vseh preostalih nelegalnih kopov in morebitnih novih nahajališč. Na ta način bo občina pridobila pregledno evidenco vseh dosedanjih posegov v prostor z namenom pridobivanja posameznih vrst mineralnih surovin za različne potrebe gradbeništva.

3.2 Zakonodajna izhodišča

Zakon o rudarstvu (ZRud-1)

Krovni zakon, ki ureja področje rudarstva oz. mineralnih surovin je **Zakon o rudarstvu ZRud-1** (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ). V nadaljevanju so zapisani pogoji in pravila, ki se nanašajo na prostorsko načrtovanje in pripravo prostorskih aktov so:

8.člen zakona določa, da je upravljanje z mineralnimi surovinami v pristojnosti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti. **Samoupravne skupnosti upravljanje zagotavljajo s pripravo in sprejemanjem prostorskih aktov**, s katerimi se določajo območja, namenjena izkoriščanju mineralnih surovin in prostorski izvedbeni pogoji za njihovo izkoriščanje.

V 11.členu je zapisano, da je **DRS strokovna podlaga pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora**. Samoupravne lokalne skupnosti morajo za svoja območja izdelati rudarsko-geološke študije in na njihovi podlagi, skladno z državno rudarsko strategijo, v svojih razvojnih dokumentih načrtovati potrebe in način oskrbe z mineralnimi surovinami in jih vključevati v prostorske akte, namenjene rudarstvu.

Med pogoji za izdajo rudarskega koncesijskega akta (35.člen) je tudi pogoj, **da sta predlagani pridobivalni prostor in njegova raba v skladu z dokumenti urejanja prostora, preverja se tudi skladnost z Državno rudarsko**

strategijo. Če predlagani pridobivalni prostor ali njegova raba ni skladna z dokumenti urejanja prostora, koncesijskega akta za tak pridobivalni prostor oziroma njegovo rabo ni mogoče izdati (36. člen).

V skladu s 101. členom se mora pri izdelovanju rudarskih projektov **upoštevati tudi določbe prostorskega akta, namenjenega rudarstvu.**

V skladu s 151. členom se za **prostorske akte, namenjene rudarstvu** štejejo tisti prostorski akti s katerimi je za območje urejanja kot namenska raba prostora določena raba za namen izkoriščanja določene vrste mineralnih surovin.

Uredbe in pravilniki, ki urejajo področje rudarstva

Področje rudarstva (koncesnine, varnost in zdravje pri delu, tehnične ukrepe, tehnično dokumentacijo ipd.) urejajo številni pravilniki in uredbe, vendar za sama izhodišča in postopek sprememb in dopolnitev OPN Kamnik niso ključnega pomena.

Druga pomembna zakonodaja

V 3. členu Zakona o rudarstvu je opredeljena uporaba drugih predpisov.

- Pri preverjanju skladnost nameravanega raziskovanja in izkoriščanja mineralnih surovin z dokumenti urejanja prostora, se uporabljajo **predpisi, ki urejajo prostorsko načrtovanje.**
- Pri odločanju o pridobitvi rudarske pravice za izkoriščanje, se za pridobivanje in izbor nosilcev takšne rudarske pravice, za varstvo takšnih nosilcev in reševanje sporov smiselno uporabljajo določbe **zakona o varstvu okolja**, ki urejajo koncesijo na naravni dobrini.
- V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na pogoje za izvajanje raziskovalnih in temeljnih rudarskih del, se uporabljajo **predpisi s področja varstva okolja, varstva voda, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.**
- V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na pogoje za izvajanje drugih rudarskih del in sanacijskih rudarskih del se smiselno uporabljajo določbe **zakona, ki ureja graditev objektov.**

Ključni zakoni in uredbe s področja urejanja prostora, ki pomembno vplivajo na umeščanje in urejanje pridobivalnih prostorov so:

- Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) Ur. l. RS, št. 61/2017) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o varstvu okolja (ZVO-1) (Uradni list, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16 in 61/17 – GZ) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg in 31/18) in njegovi podzakonski akti,
- Zakon o gozdovih (Ur.l. RS št. 30/93, 67/02, 115/06, 110/07, 106/10, 63/13, 17/14, 24/15 in 77/16) – (ZG-1); in njegovi podzakonski akti,
- Gradbeni zakon (GZ) (Ur. l. RS, št. 61/2017 in 72/2017– popr.) in njegovi podzakonski akti.
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, (Ur. list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17);
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000), (Ur.l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 3/14 in 21/16);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih, (Ur. list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13);

4 PREGLED PRAVNIH OMEJITEV V PROSTORU

V tem poglavju so naštetih režimi v prostoru, ki izhajajo iz različnih zakonskih ali podzakonskih podlag in so prisotni na območju obravnavanega območja. V grafiki so zaradi boljšega razumevanja in preglednosti prikazana območja pravnih režimov na območju obstoječega kamnoloma in predvidene širitve proti severu. **Pri utemeljevanju in odločanju o skladnosti sprememb in dopolnitev OPN Kamnik se upošteva le pravne režime na območju predvidene širitve.**

4.1 Pravni režimi

Varstvo kmetijskih zemljišč in gozdov

Na območju ni opredeljenih najboljših kmetijskih zemljišč ali agrarnih operacij.

Varstvo gozdov

Območje pobude skoraj v celoti posega na gozdna zemljišča (29 ha). Na območju ni varovalnih gozdov ali gozdov s posebnim namenom. **Gozd na delu območja predvidene širitve ima na 1. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.** Na območju obstoječega kamnoloma v severovzhodnem delu območja ima gozd na 2. stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo.

Kulturna dediščina

Na obravnavanem območju ni območij kulturne dediščine.

Območja varstva narave

Na območju predvidene širitve se nahajata:

- **Območje Natura 2000 - Grintovci SI5000024 (SPA območje)**
- **Ekološko pomembno območje - Kamniško - Savinjske Alpe 11300**

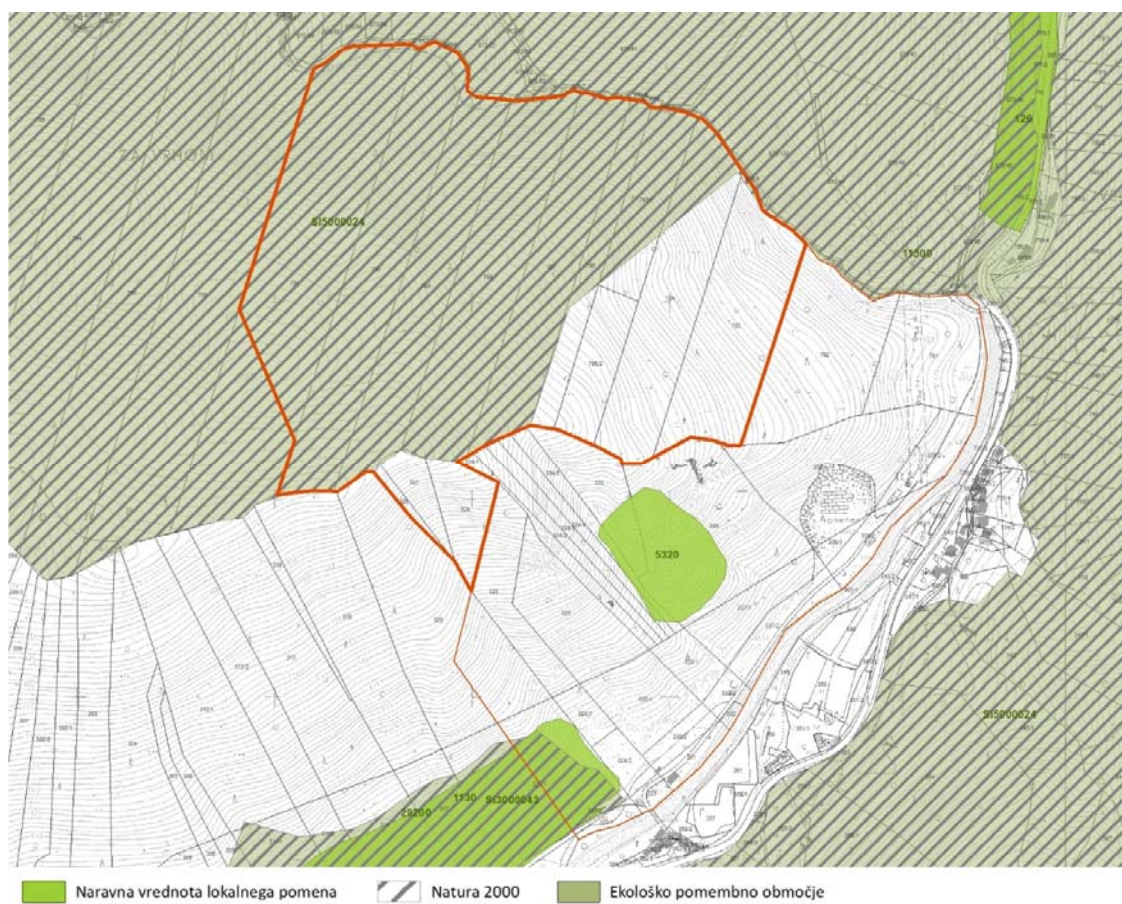
Na območju obstoječega kamnoloma se nahajajo še:

- Naravna vrednota lokalnega pomena
 - Kamnolom apnenca in kalcita v Stahovici (geološka naravna vrednota)
 - Rastišče bodičnika (*Drypis jacquini*) ob kamnolomu v Grohatu pri Stahovici (botanična naravna vrednota)
- Območje Natura 2000 - Stahovica – melišča SI3000043 (SAC območje)
- Ekološko pomembno območje - Melišča pri Stahovici 29200

Območja Natura 2000 so posebna varstvena območja. Gre za ekološko pomembna območja, ki so na ozemlju EU pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Območja NATURA 2000 so določena na podlagi direktive o pticah (Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic) - SPA območja, in direktive o habitatih (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst) - SAC območja.

Ekološko pomembno območje (EPO) je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Naravna vrednota je redek, dragocen ali znamenit naravni pojav ali drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. S sistemom varstva naravnih vrednot se zagotavljajo pogoji za ohranitev lastnosti naravnih vrednot oziroma naravnih procesov, ki te lastnosti vzpostavljajo oziroma ohranjajo, ter pogoji za ponovno vzpostavitev naravnih vrednot. Naravne vrednote so državnega ali lokalnega pomena.

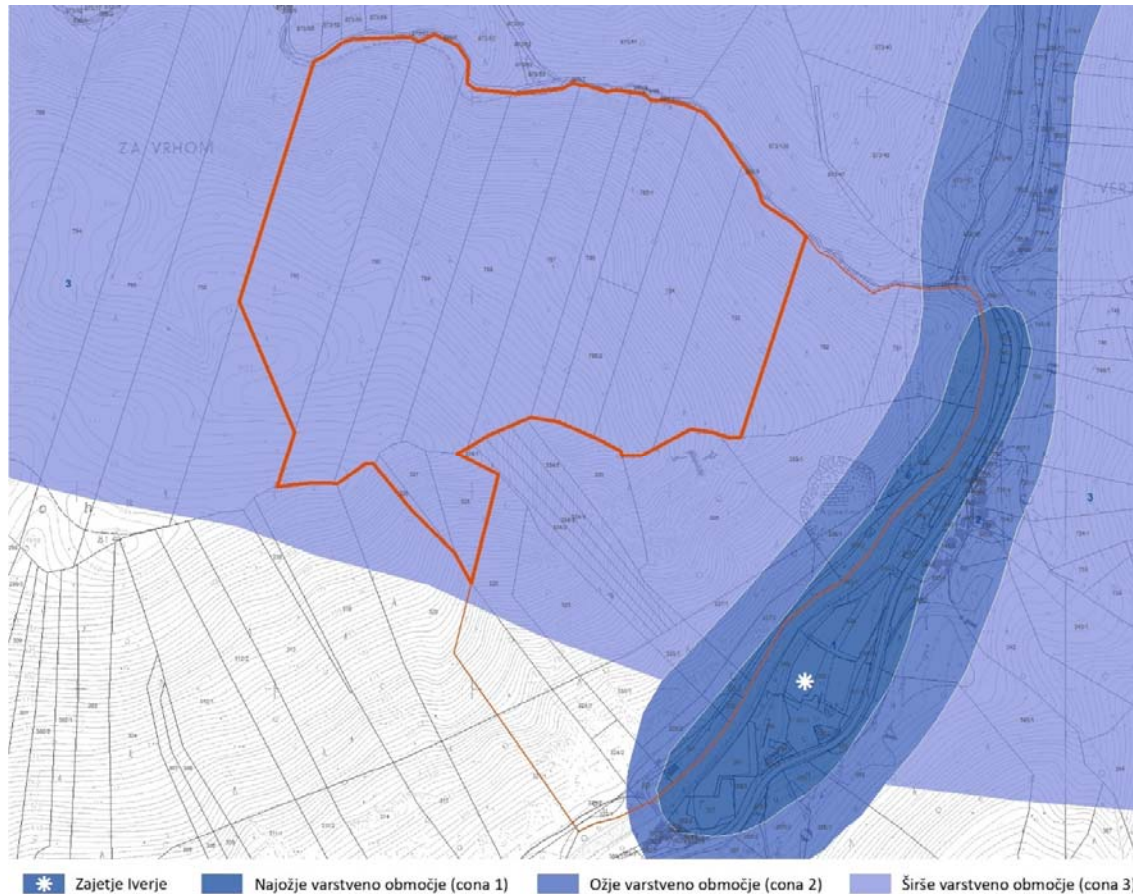

Slika 12: Območja varstva narave

Varstveno območje vodnih virov

Varstvo vodnih virov za javno oskrbo s pitno vodo opredeljuje Zakon o vodah (Ur. l. 67/2002). Vodovarstvena območja se določijo, da se vodno telo zavaruje pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali na njeno količino.

Zaradi različne stopnje varovanja se v vodovarstvenem območju lahko oblikujejo notranja območja z različnimi stopnjami varovanja. Na vodovarstvenem območju se lahko omejijo ali prepovejo dejavnosti, ki bi lahko ogrozile količinsko ali kakovostno stanje vodnih virov.

Slika 13: Vodovarstvena območja

Na območju pobude za spremembo namenske rabe se nahaja vodovarstveno območje s stopnjo varovanja 3. Na območju namenske rabe LN (obstoječ kamnolom) se nahaja vodovarstveno območje s stopnjo varovanja 3, 2 in 1. Vzhodno od območja se nahaja drenažno zajetje Iverje.

Upošteva se Odlok o varstvu vodnih virov vodovodnih sistemov Kamnik, (Uradni list RS, št. 70/1996) in Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje zajetja pitne vode Iverje (Ur.l. SRS št. 3/86).

Vodotok in priobalni pas

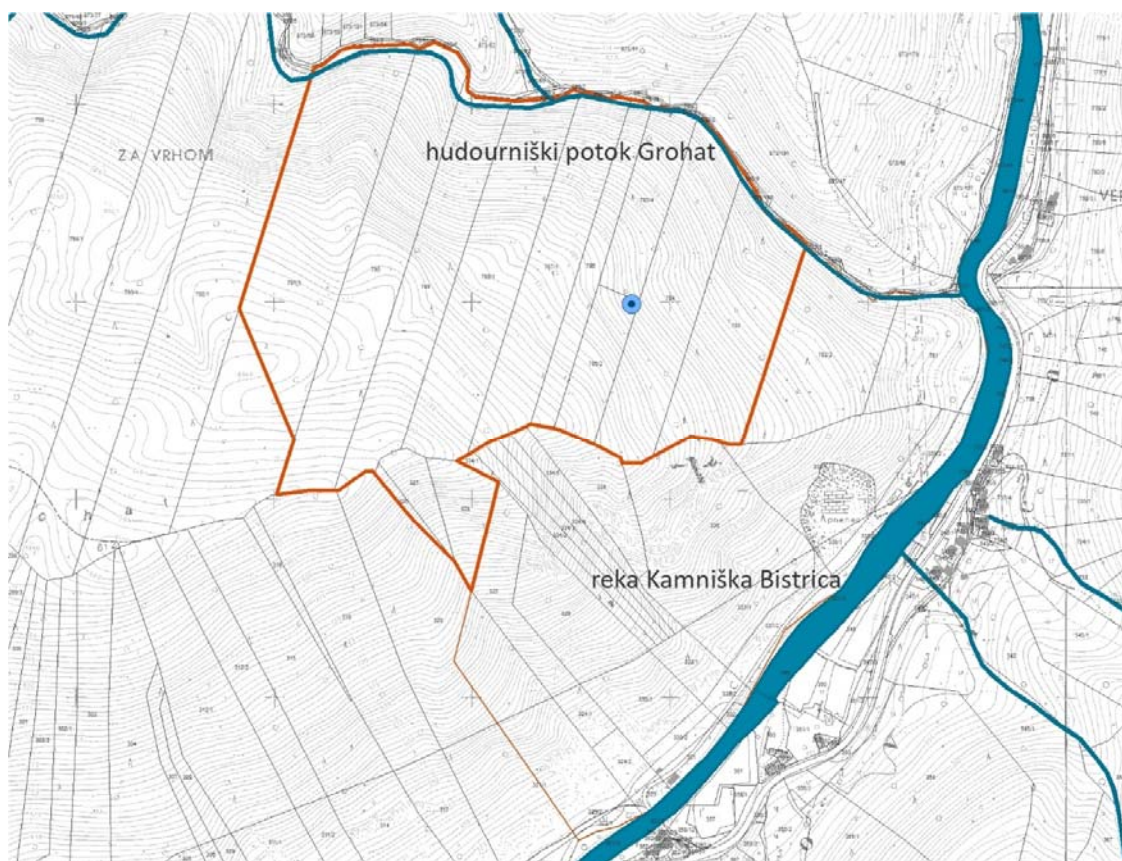
Področje vod temeljno ureja Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15). Zakon ureja upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami (v nadaljnjem besedilu: vode) ter vodnimi in priobalnimi zemljišči. Upravljanje z vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči obsega varstvo voda, urejanje voda in odločanje o rabi voda. Ta zakon ureja tudi javno dobro in javne službe na področju voda, vodne objekte in naprave ter druga vprašanja, povezana z vodami.

Po severnem robu območja (obstoječe in predvidena širitev) teče manjši hudourniški potok Grohat, katerega priobalni pas obsega površino 5 m od meje vodnega zemljišča

Po vzhodnem robu obstoječega kamnoloma teče reka Kamniška Bistrica. Zunanja meja priobalnega zemljišča Kamniške Bistrice (vodotok 1. reda) zunaj območja naselja znaša 40 m od meje vodnega zemljišča, kar ne vpliva na območje nameravane širitve.

Pri vrtanju vrtin na osnovni etaži leta 1994 je bilo ugotovljeno, da je pod osnovno etažo podzemna voda. Na osnovi analiz vode se podtalnica napaja z vrha Grohata in le delno iz Kamniške Bistrice. Nivo podtalnice je odvisen od nivoja Kamniške Bistrice oz. od količine padavin. Osnovna etaža ni ogrožena niti ob najvišjem vodostaju Kamniške Bistrice.

Za preprečevanje prašenja in zalivanje sadilnih jam se uporablja voda iz vrtine, za katero je izdano **vodno dovoljenje, voda za tehnološke namene**. Vrtina se nahaja na območju podane pobude za širitev kamnoloma.

Slika 14: Vodotoki in izdano vodno dovoljenje

Poplavna in erozijska območja

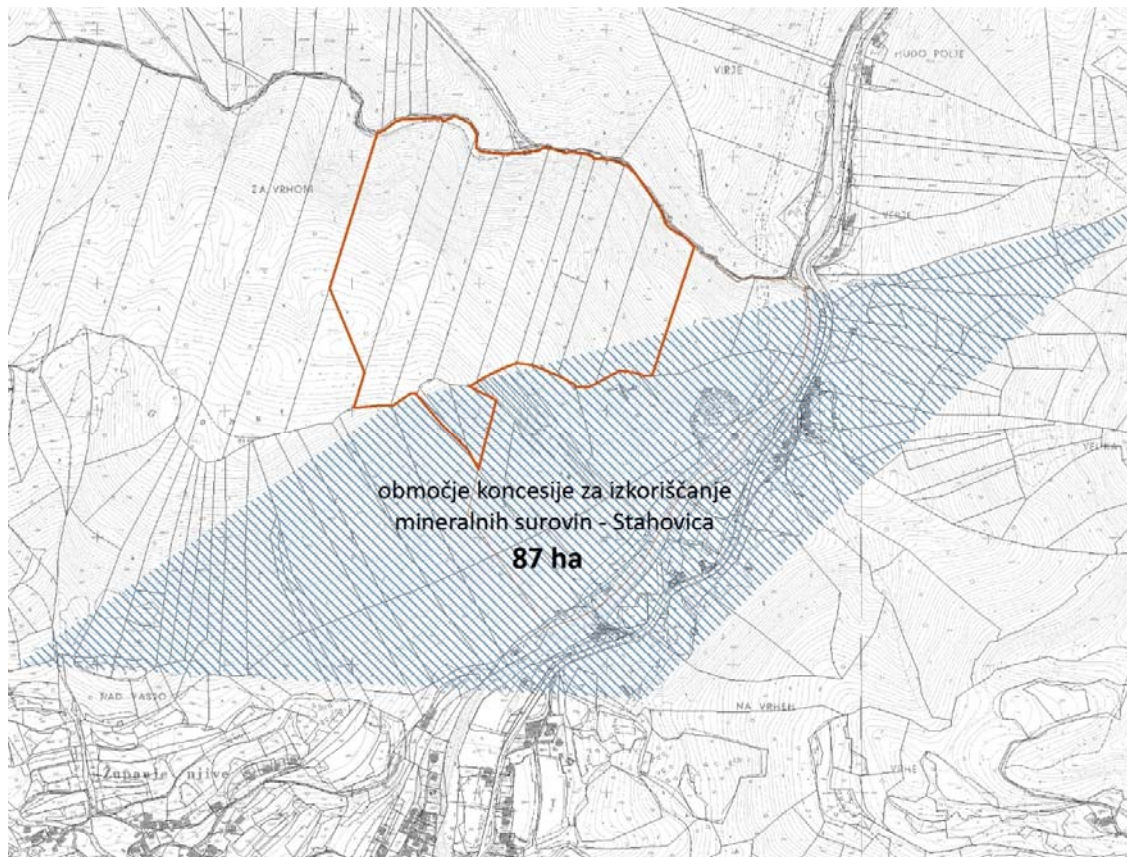
Na obravnavanem območju ni območij poplav ali erozijskih območij.

Potresno območje

Po karti potresne nevarnosti se obravnavano območje uvršča v območje, kjer projektni pospešek tal dosega vrednost 0.2 g (vir: MOP ARSO, <http://gis.arso.gov.si>, november 2018).

Območje koncesije za izkoriščanje mineralnih surovin

Območje koncesije za izkoriščanje mineralnih surovin, kalcita, apnenca za industrijske namene in tehničnega kamna – apnenca prekriva tudi manjši del nameravane širitve kamnoloma. Pridobljena koncesija, ki je veljavna do 10.12.2021, ne obsega optimalnega območja za izkoriščanje mineralne surovine.

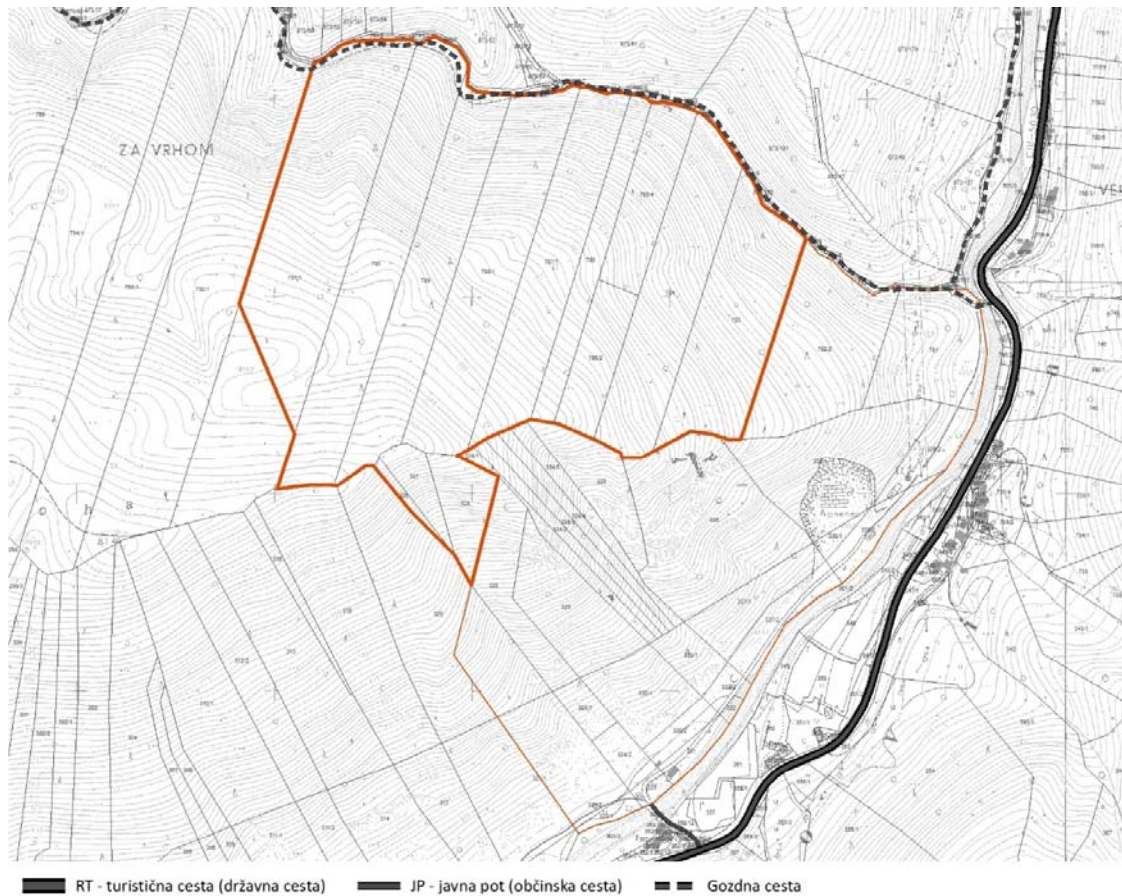

Slika 15: Območje pridobljene koncesije za gospodarsko izkoriščanje mineralnih surovin

Cestno omrežje

Celotno območje, tudi območje predvidene širitve, se bo napajalo preko obstoječega javnega cestnega omrežja, in sicer preko regionalne ceste (RT – turistične ceste) ter javne poti JP660475.

Po severnem robu območja potega gozdna cesta Iverje-Grohati potok, ki je v lasti občine Kamnik in v upravljanju Zavoda za gozdove. Upošteva se Odlok o občinskih cestah, (Ur. list RS, št. 50/2015).

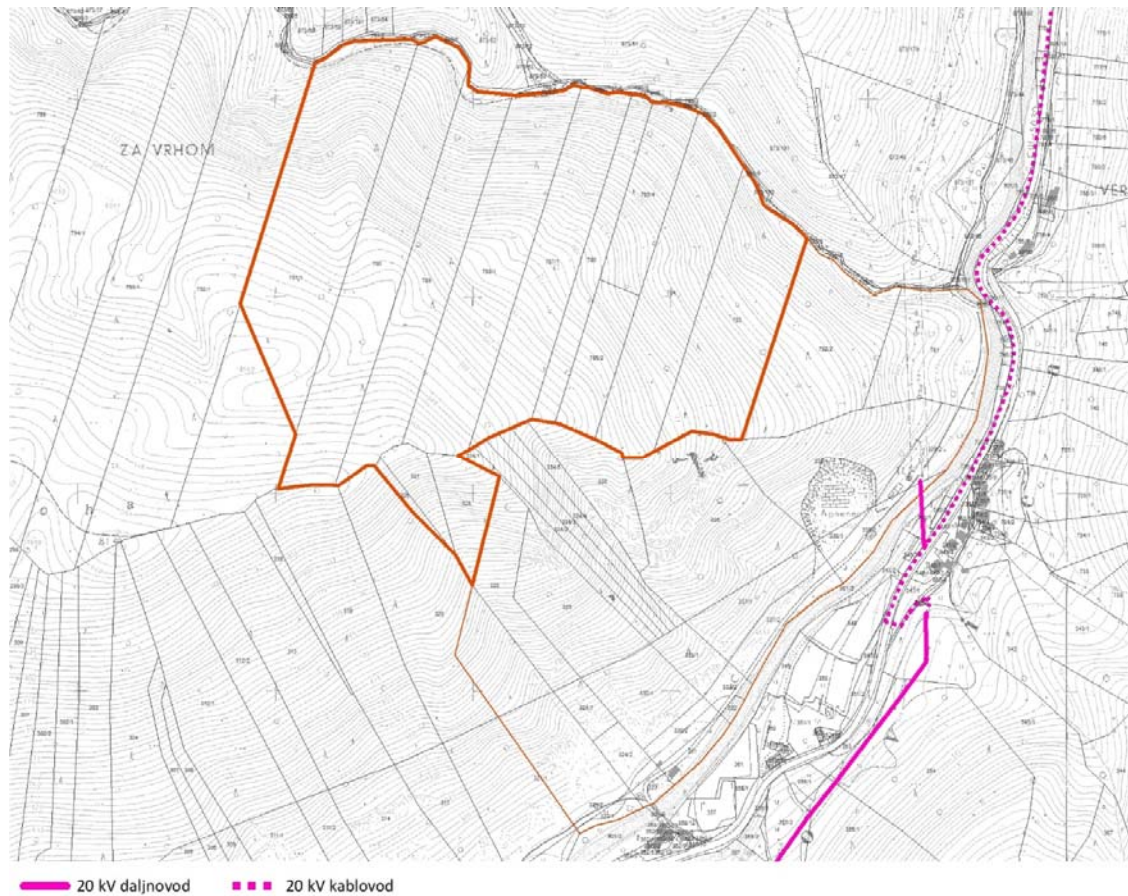

Slika 16: Cestno omrežje

Elektroenergetsko omrežje

Na območju predvidene širitve kamnoloma ni elektroenergetskega omrežja.

Po zahodnem robu obstoječega kamnoloma, na drugi strani reke Kamniške Bistrice teče v delu podzemni kabelski vod nazivne napetosti 20 kV in v delu daljnovod nazivne napetosti 20 kV. Objekti znotraj kamnoloma so priključeni na elektroenergetsko omrežje.

Slika 17: Elektroenergetsko omrežje

Omrežje pitne in odpadne vode

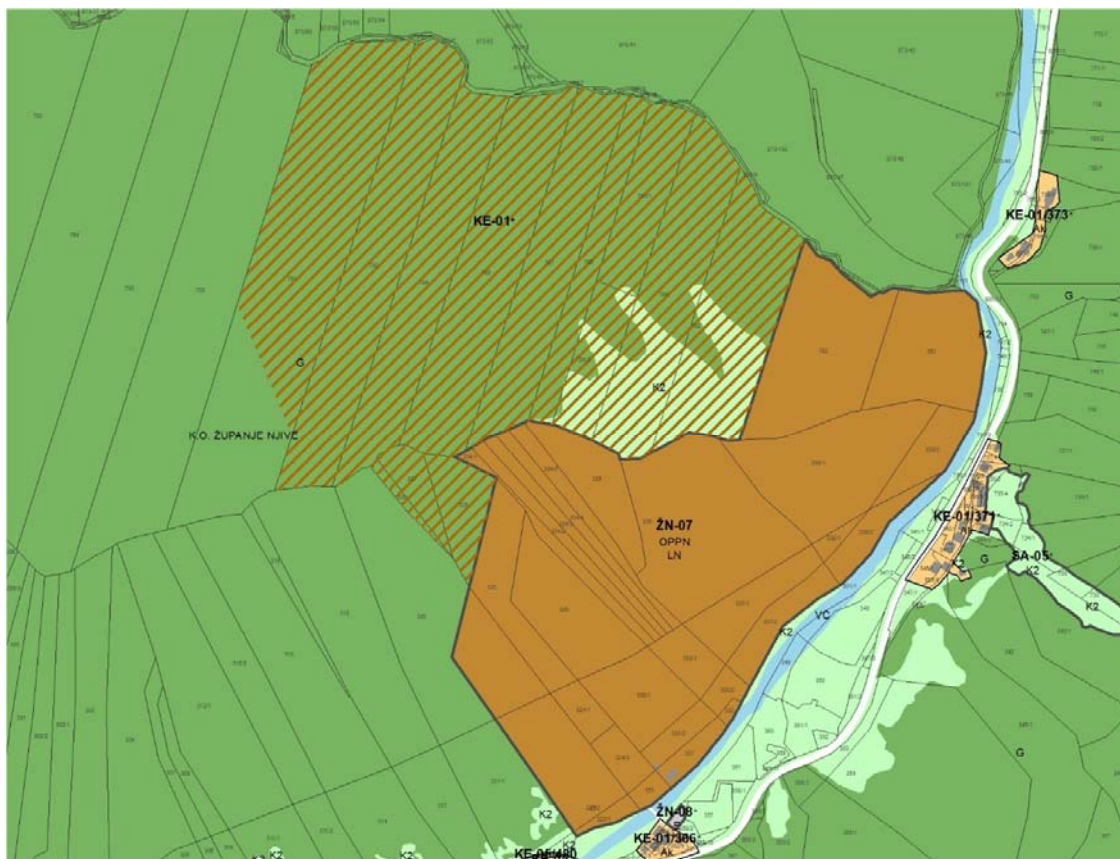
Na območju ni javnega kanalizacijskega ali vodovodnega omrežja.

4.2 Izvedbeni del OPN Kamnik

Območje pridobivanja mineralnih surovin, ki ga želi investitor razširiti je določeno z veljavnim Občinskim prostorskim načrtom (Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Kamnik (Uradni list RS, št. 86/15, 70/17; v nadaljevanju OPN Kamnik).

Na območju podane pobude je po OPN Kamnik veljavna namenska raba gozd (G) in druga kmetijska zemljišča (K2). Pridobivanje mineralnih surovin izven območij namenske rabe »pridobivalnega prostora« ni mogoče.

Vsa območja mineralnih surovin se urejajo z OPPN.

Slika 18: Pridobivalni prostor mineralnih surovin (urejevalna enota ŽN-07) in območje predlagane spremembe

Za enoto urejanja prostora ŽN-07 (obstoječ kamnolom) je predpisano urejanje z OPPN. V OPN so za OPPN podane naslednje usmeritve:

Do sprejetja novega OPPN velja obstoječi prostorsko izvedbeni akt (Odlok o ureditvenem načrtu R2 za odkop kalcita in apnenca (Uradni list RS, št. 20/98)).

Na zavarovanem območju narave ni dovoljeno:

- izkoriščanje mineralnih surovin,
- gradnja dostopnih poti za kamnolom,
- odlaganje kakršnega koli odpadnega ali drugega materiala.

Treba je zagotavljati varovalni pas med območje kamnoloma in varovanim območjem v širini najmanj 100 m.

5 OCENA VPLIVOV NA OKOLJE

Po pregledu stanja na območju predlagane širitve območja kamnoloma Stahovica ugotavljamo, da bi širitev območja in izvajanje načrtovane dejavnosti na tem območju lahko imelo potencialne vplive, ki jih je treba v nadaljevanju podrobneje obravnavati, na naslednje segmente okolja:

- tla in kmetijska zemljišča - območje širitve kamnoloma v delu posega na kmetijska zemljišča,
- gozd - območje širitve kamnoloma v večjem delu posega na gozdna zemljišča
- naravo - območje v delu posega na območje Natura 2000 in ekološko pomembno območje,
- vode zaradi poseganja na vodovarstveno območje,
- na zrak in obremenjenost s hrupom zaradi izvajanja dejavnosti in povečanega prometa ter
- krajino zaradi preoblikovanja terena.

Območje s tem aktom obravnavane širitve kamnoloma ne posega na območja varstva kulturne dediščine. Prav tako ne pričakujemo sprememb na področju ravnanja z odpadki, svetlobnega onesnaževanja ter obremenjevanja okolja z elektromagnetni sevanjem.

Kmetijska zemljišča

V skladu z dejansko rabo kmetijskih zemljišč (MKGP, 31.12.2018) se na obočju predlagane spremembe namenske rabe prostora večinoma pojavlja gozd, del zemljišča je opredeljenega kot pozidano in sorodno zemljišče (na mestu že obstoječega kopa). Kmetijskih zemljišč na obočju dejansko ni, v majhnem obsegu se pojavljajo kmetijska zemljišča v zaraščanju in drevesa ter grmičevje.

RABA ID	RABA OPIS	m2	ha	%
1410	kmetijsko zemljišče v zaraščanju	457,81	0,05	0,15
1500	drevesa in grmičevje	2929,72	0,29	0,97
2000	gozd	269.992,05	26,99	88,89
3000	pozidano in sorodno zemljišče	30.357,60	3,03	9,99
SKUPAJ		303.737,18	30,36	100,00

V veljavnem prostorskem aktu je sicer del zemljišč predlagane širitve opredeljen kot kmetijsko zemljišče. Na tem delu je že izveden kop in dostopne poti.

Novih vplivov na kmetijska zemljišča zaradi širitve kamnoloma ne bo.

Gozd

Širitev kamnoloma Stahovica skoraj v celoti posega na gozdna zemljišča (tako po dejanski kot tudi namenski rabi prostora). Poseg bi pomenil zmanjšanje površine gozda za 27 ha, kar na nivoju občine Kamnik pomeni 0,2%.

Po veljavnem Gozdnogospodarskem načrtu za gozdnogospodarsko enoto Kamnik (2010-2019) (v nadaljevanju GGN) ima gozd na obravnavanem območju na 2. stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo ter na 1. stopnji poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Gozdovi z na 1. stopnji poudarjeno funkcijo gozdnih zemljišč in sestojev na obravnavanem območju sodijo med gozdove na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35 stopinj oziroma gozdove na erodibilni ter plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25 stopinj.

Pri 1. stopnji poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev sta v skladu z GGN dopustni sanitarna sečnja in sečnja tako imenovanih nevarnih dreves, ki ogrožajo spodaj ležeče objekte, izjemoma pa tudi malo površinske sečnje nizkih jakosti. Za slednje se v gozdnogojitvenem in sečnospravnem načrtu predvidi parcele, kjer sečnja in spravilo ne bosta ogrozila varovalne vloge gozda.

Gozdovi na obravnavanem območju so opredeljeni kot gozdovi z na 2. stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo, ker se pojavljajo na širšem vodozbirnem območju (3. varstvena cona po predpisih o zaščiti vodnih virov). Na 2. stopnji poudarjeno hidrološko funkcijo pa ima tudi gozd ob vodotoku Grohati potok.

Z GGN posebne usmeritve za gozdove s poudarjeno hidrološko funkcijo na drugi stopnji niso podane.

Z GGN pa so podane konkretne varstvene usmeritve na območjih Natura 2000, med katerimi je bistvena usmeritev, da je treba površino gozdov ohranjati.

Zaradi širitve kamnoloma bo gozd na celotnem območju odstranjen, zaradi česar bi lahko pričakovali negativne vplive na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Narava

Območje širitve kamnoloma v večjem delu (23,75 ha) posega v robno območje Natura 2000 Grintovci (SI5000024 POV) in na rob Ekološko pomembnega območja - Kamniško - Savinjske Alpe (11300). Glede na celotno območje Natura predlagana širitev pomeni poseg na 0,07 %.

V skladu s podatki o notranji conaciji Natura 2000 območij obravnavano območje pomeni življenjski prostor planinskega orla (*Aquila chrysaetos*), črne žolne (*Dryocopus martius*) in malega muharja (*Ficedula parva*), ki so kvalifikacijske vrste za določitev Natura 2000 območja. Glede na celotna območja življenjskega prostora posamezne vrste bi poseg predstavljal minimalno zmanjšanje življenjskega prostora za vse vrste (za planinskega orla 0,07 %, za črno žolno 0,09 %, za malega muharja pa 0,9 %).

Zaradi širitve kamnoloma na Natura 2000 območje oziroma na kvalifikacijske vrste za to območje ne pričakujemo bistvenih vplivov.

Vode

Območje predlagane širitve kamnoloma na severnem delu sega do struge potoka Grohat. Zaradi odkopavanja kamnine bi lahko prišlo do poslabšanja razmer na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Območje v celoti posega na širši zaščitni pas – cono 3 vodnega vira Iverje, ki je zavarovan z Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje zajetja pitne vode Iverje (Ur. l. SRS, št. 3/86). V skladu z odlokom za širši vodni pas ni določil, ki bi se nanašala na pridobivanje mineralnih surovin.

Za oceno vplivov na vodni vir bo najverjetneje potreba izdelava analize tveganja za vodni vir.

Zrak in hrup

Zaradi izvajanja dejavnosti pridobivanja mineralnih surovin je onesnaženje zraka (problem predstavlja predvsem prah) oziroma obremenjevanja okolja s hrupom lahko posledica odkopa materiala oziroma njegovega transporta in predelave.

Obravnavano območje v celoti sodi v območje IV. stopnje varstva pred hrupom, kar pomeni da je dopusten poseg v okolje, ki je lahko bolj moteč zaradi povzročanja hrupa. V posamezna območja se lahko umeščajo le tiste dejavnosti, ki ne povzročajo prekomernega hrupa glede na zakonsko predpisane mejne vrednosti za posamezno območje varstva pred hrupom. Pri umestitvi novega vira hrupa v prostor je treba zagotoviti ukrepe varstva pred hrupom za preprečevanje in zmanjšanje hrupa v okolju kot posledice uporabe in obratovanja vira, pri čemer imajo pri izbiri prednost ukrepi zmanjševanja emisije hrupa pri njenem izvoru pred ukrepi preprečevanja širjenja hrupa v okolju.

Onesnaževanje zraka mora biti skladne z zakonodajo (Uredba o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09 in 50/13). Podjetje CALCIT d.o.o. za obstoječo dejavnost že redno izvaja in skrbi, da ne povzroča čezmerne obremenjevanja okolja zaradi emisije snovi v zrak.

Onesnaženje s prahom in hrupom je še posebej problematično, če le to vpliva na bivalno okolje. V neposredni bližini obstoječega kamnoloma se pojavljajo posamezna območja razpršene poselitve, v območju vpliva pa se pojavlja tudi del poselitve naselij Županje njive in Stahovica.

Območje predlagane širitve kamnoloma se nahaja na severnem pobočju hriba Grohat, ki je obrnjeno od obstoječe poselitve, zato bistvene spremembe vplivov zaradi obratovanja kamnoloma na onesnaženost s prahom in hrupom ne pričakujemo. Podjetje je doseglo predvideno in optimalno letno količino odkopanega materiala in te količine ne namerava povečevati. Kljub nameravani širitvi pridobivalnega prostora se obremenitve bivalnega okolja ob dostopni cesti zaradi prometa ne bodo povečale.

Krajina

Obstoječ kamnolom leži v predgorju Kamniško-Savinjskih Alp, nahaja se na začetku doline Kamniška Bistrica ob državni turistični cesti (RT). Obstoječi kamnolom predstavlja veliko razvrednotenje krajine na sicer naravno zelo

dobro ohranjenem območju. Širitev kamnoloma je načrtovana na severnem pobočju hriba Grohat, ki je s severne strani zaprta s hribom Dolgi rob. Iz strani vstopa v dolino Kamniške Bistrice širitev skorajda ne bo vidna, ob vračanju iz doline proti Kamniku pa se bo krajinska slika bistveno poslabšala. Ob ustreznem načrtu odkopa in saniranju območja, se vpliv lahko omili do te mere, da ne bo bistven.

Širitev pridobivalnega prostora proti severu bi pomenila optimalnejšo lego kamnoloma z manjšimi vplivi na okolje, predvsem na bivalno okolje. Zaradi obstoječih naklonov bo končna brežina bolje prilagojena morfologiji terena, s čimer je omogočena optimalnejša sprotna in končna sanacija in manjša vizualna degradacija prostora.

6 OCENA STANJA IN POTREB

Slovenija kljub svoji razmeroma majhni površini razpolaga z nekaterimi vrstami mineralnih surovin. Medtem ko izkoriščanje kovinskih mineralnih surovin trenutno ni aktualno, obstajajo potrebe po nekovinskih mineralnih surovinah, predvsem surovinah za industrijo gradbenega materiala in gradbeništvo (kot so tehnični kamen, prod in pesek, naravni kamen, glina...), pa tudi po premogu in ogljikovodikih (Mineralne surovine, 2019).

V zadnjem desetletju so mineralne surovine v evropskem prostoru znatno pridobile v smislu pomembnosti in zanimanja zanje. Povečale so se potrebe po njih in narasle so njihove cene predvsem zaradi rastočih ekonomij velikih dežel v razvoju. Evropa se je leta 2008 na te trende odzvala s političnim dokumentom "Pobuda za surovine – zagotavljanje preskrbe z nujno potrebnimi surovinami za rast in delovna mesta v Evropi". Tudi kasnejše evropske pobude združuje ideja za boljše gospodarjenje in oskrbo z mineralnimi surovinami na podlagi trajnostne dobave surovin iz "domačih", evropskih virov in s tem zmanjšanje odvisnosti od globalnih virov. Slovenija se pridružuje tem gibanjem z ohranjanjem dostopa do lastnih nahajališč mineralnih surovin ter lastno preskrbo vsaj kar zadeva surovine za gradbeništvo in gradbene materiale ter določene energetske surovine (Mineralne surovine, 2019).

Lokacija nahajališča mineralne surovine je vezana na geološke danosti posameznega območja, ki so opredeljene z geološko sestavo in zgradbo. Lokacije ekonomsko izkoristljivih energetskih in kovinskih mineralnih surovin so vedno vezane na geološke danosti ter jih ne moremo premeščati na družbeno bolj zaželeno lokacije. V to kategorijo sodi tudi večina nekovinskih mineralnih surovin, razen surovin za gradbeništvo.

6.1 Pregled mineralnih surovin v Sloveniji

Poglavje je povzeto po prispevku Stanje na področju mineralnih surovin v Sloveniji v letu 2017 in Pregled podatkov proizvodnje ter zalog in virov nekovinskih mineralnih surovin, avtorjev Andreja Senegačnik, Ana Burger, Jože Štih (Mineralne surovine, 2018).

Mineralne surovine se v skladu s 4. členom Zakona o rudarstvu (ZRud-1) delijo na energetske, kovinske, nekovinske in ostale mineralne surovine. Nekovinske mineralne surovine, ki se pridobivajo tudi na območju nahajališča Stahovica se delijo na mineralne surovine za predelovalno industrijo, **mineralne surovine za industrijo gradbenih materialov in proizvodov in mineralne surovine za gradbeništvo**.

V Sloveniji najdemo v poznanih geoloških razmerah energetske, kovinske in nekovinske mineralne surovine. Nekovinske mineralne surovine višje tržne vrednosti (industrijski minerali in kamnine), ki bi jih lahko izvažali, so skromno zastopane. Prevladujejo nekovinske mineralne surovine nižje vrednosti (mineralne surovine za industrijo gradbenega materiala ter za gradbeništvo), ki jih izkoriščamo večinoma za lastne potrebe ali jih bogatimo in predelujemo v polizdelke ter izdelke. Mineralne surovine za gradbeništvo so po pridobljenih količinah v obdobju 1983 – 2015 obsegale več kot 80 % proizvodnje vseh nekovinskih mineralnih surovin.

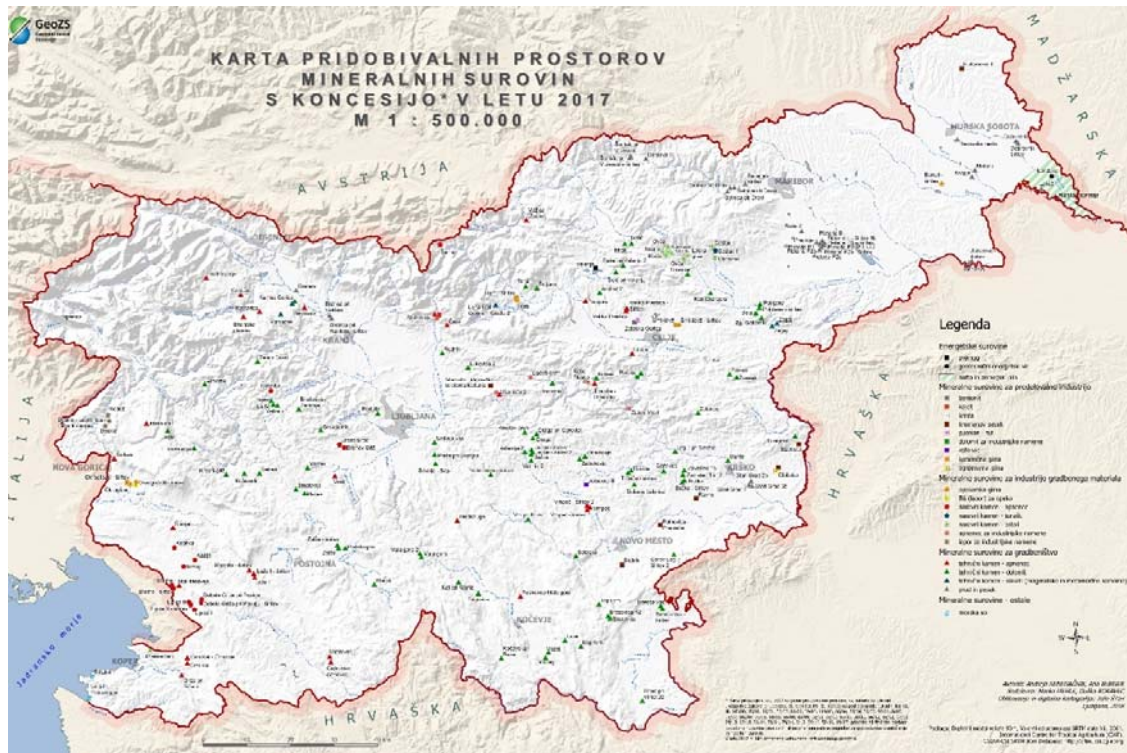
V letu 2017 je bilo za naslednje mineralne surovine sledeče število nahajališč s pridobivalnimi prostori s koncesijsko pogodbo (rudarsko pravico):

- kalcit: 1,
- apnenec za industrijske namene: 5,
- tehnični kamen – apnenec: 29

V Sloveniji imamo 206 pridobivalnih prostorov. V letu 2017 se je 27 pridobivalnih prostorov razširilo. V večini pridobivalnih prostorov poteka izkoriščanje, nekateri pa so v stanju mirovanja, v pripravi na izkoriščanje ali na opustitev izkoriščanja. V letu 2017 je bilo v Sloveniji:

- 179 nahajališč,
- 206 pridobivalnih prostorov s koncesijsko pogodbo, s 25 različnimi mineralnimi surovinami,
- 135 različnih koncesionarjev,
- 0 raziskovalnih prostorov s koncesijo.

Na območju občine Kamnik imata dva pridobivalna prostora podeljeno koncesijo za pridobivanje tehničnega kamna – apnenec (Stahovica in Črna) in eden za pridobivanje tehničnega kamna – dolomit (Rudnik).

Slika 19: Pridobivalni prostori mineralnih surovin s koncesijo v letu 2017 (vir: <http://www.geo-zs.si/index.php/14-slovenian/437-mineralne-surovine-v-letu-2017>)

V Državnem programu gospodarjenja z mineralnimi surovinami - splošni načrt (2009), je podan predlog sprememb delitve mineralnih surovin po pomembnosti in položaju za državo ali regijo:

- strateške mineralne surovine,
- industrijsko (gospodarsko) pomembne mineralne surovine, katerih nahajališča so na določenem mestu (neposredna geološka pogojenost nahajališča),
- mineralne surovine, pomembne za državo ali regijo (edinstvene),
- ostale, predvsem gradbene, gospodarsko pomembne mineralne surovine, ki jih je možno pridobiti na različnih lokacijah na določenem območju.

Strateške mineralne surovine so pomembne za normalno delovanje države oziroma njene infrastrukture, mednje uvrščamo predvsem energetske mineralne surovine. **Industrijske, gospodarsko pomembne** mineralne surovine so tiste, ki prispevajo h gospodarskemu razvoju na lokalnem ali regionalnem nivoju in so vezane na geološke pogoje na ožjem območju. **Edinstvene mineralne surovine**, pomembne za državo ali regijo, so predvsem edinstveni (avtohtoni) naravni materiali, na katerih sloni nacionalna identiteta ali kulturna in naravna dediščina kakor tudi krajina. **Ostale gospodarsko pomembne**, zlasti gradbene, mineralne surovine so predvsem mineralne surovine za gradbeništvo. Le-te lahko gospodarski subjekti konkurenčno pridobijo na več lokacijah na posameznem območju ali regiji. Možna je selekcija lokacij. Kljub temu sektor zagotavlja samooskrbo, ker izkoriščanje teh mineralnih surovin večinoma sledi potrebam posameznih območij oz. regij. Vse mineralne surovine imajo gospodarsko vlogo.

Kalcit in apnenec za industrijske namene sodita med industrijske, gospodarsko pomembne mineralne surovine. Apnenec – tehnični kamen se uvršča med ostale gospodarsko pomembne mineralne surovine.

V skladu z Zakonom o rudarstvu se na območju nahajališča Stahovica pridobiva **mineralno surovino za industrijo gradbenih materialov in proizvodov ter manj pomembno mineralno surovino za gradbeništvo.**

V prispevku »Pregled podatkov proizvodnje ter zalog in virov nekovinskih mineralnih surovin« (Mineralne surovine, 2019) so podani predlogi velikostnih razredov površinskih kopov glede na proizvodnjo, zaloge ter vire. Na ta način je lažje opredeliti koristi in stroške lokacij glede na velikost. Podani so velikostni razredi proizvodnje v tonah ter razrede glede na velikost zalog/virov (v tonah, po letih).

opis	oznaka	tone	m ³
premajhni	pm	< 10.000	< 5.000
majhni	m	10.000–50.000	5.000–30.000
MAJHNI	M	< 50.000	< 30.000
srednji majhni	sm	50.000–100.000	30.000–50.000
srednji	s	100.000–250.000	50.000–100.000
SREDNJI	S	50.000–500.000	30.000–250.000
srednje veliki	sv	250.000–500.000	100.000–250.000
veliki	v	500.000–1.000.000	250.000–500.000
VELIKI	V	> 500.000	> 250.000
izjemni	pv	> 1.000.000	> 500.000
MAJHNI	M	< 50.000	< 30.000
SREDNJI	S	50.000–500.000	30.000–250.000
VELIKI	V	> 500.000	> 250.000

Slika 20: Predlog velikostnih razredov površinskih kopov v Sloveniji glede na proizvodnjo

V kamnolomu Stahovica so v letu 2017 nakopali slab milijon ton mineralne surovine, kar pomeni da se kamnolom uvršča med velike kamnolome in je na spodnji meji, da doseže razred izjemni kamnolomi.

opis	oznaka	po količini (tone)	po letih (leta)
premajhni	pm	< 25.000	< 5
majhni	m	25.000–100.000	5–10
MAJHNI	M	< 100.000	< 10
srednji majhni	sm	100.000–500.000	10–20
srednji	s	500.000–2.500.000	20–30
SREDNJI	S	100.000–10.000.000	10–50
srednje veliki	sv	2.500.000–10.000.000	30–50
veliki	v	10.000.000–50.000.000	50–100
VELIKI	V	> 10.000.000	> 50
izjemni	pv	> 50.000.000	> 100
MAJHNI	M	< 100.000	< 10
SREDNJI	S	100.000–10.000.000	10–50
VELIKI	V	> 10.000.000	> 50

Slika 21: Predlog velikostnih razredov površinskih kopov v Sloveniji glede na zaloge/vire¹

¹viri so v tem primeru samo trenutno neizkoristljivi viri (pogojno bilančne in izvenbilančne zaloge) in perspektivni viri (kategorija C2) znotraj pridobivalnega ali raziskovalnega prostora. Posebej se merijo zaloge in posebej viri.

Tudi po količini zalog (bilančnih, pogojno bilančnih in izvenbilančnih) se nahajališče Stahovica uvršča med velike oz. je na meji, da bi se uvrstil med izjemne pridobivalne prostore.

6.1.1 Trendi

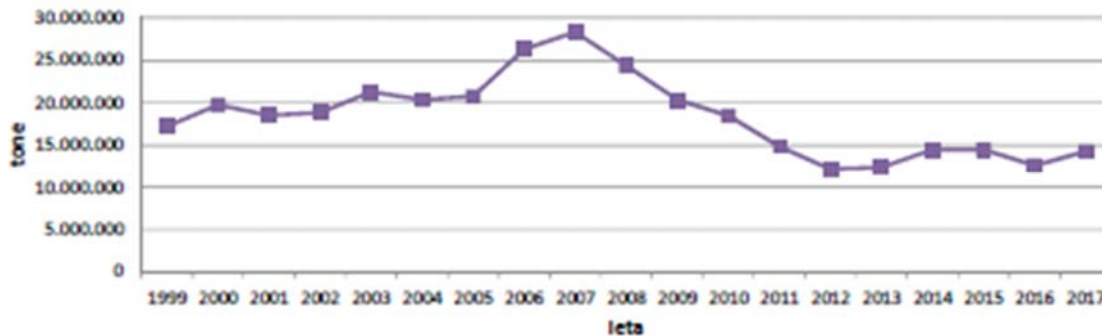
Iz prispevka »Primerjava zadnjih dveh petletnih obdobjev glede proizvodnje ter zalog in virov nekovinskih mineralnih surovin« (Mineralne surovine, 2018) je razvidno, da so se proizvodnja, zaloge ter zaloge in viri nekovinskih mineralnih surovin v dveh primerjalnih obdobjih bistveno zmanjšale.

OBDOBJE	PROIZVODNJA	ZALOGE	ZALOGE IN VIRI
2008 - 2012	89,7	495,1	868,7
2013 - 2017	68,3	428,8	803,1

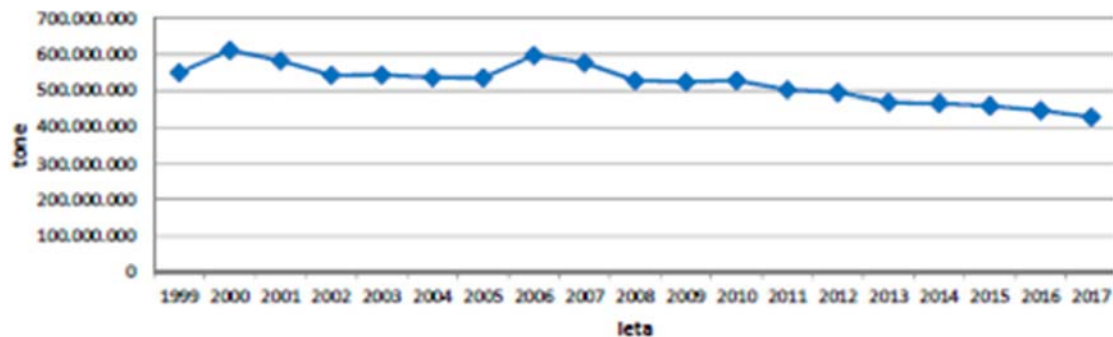
Tabela 1: Količine v milijonih ton

Največja proizvodnja nekovinskih mineralnih surovin v Sloveniji je bila v letu 2007 (28,3 mio ton), nakar je sledilo izrazito stalno upadanje do leta 2012 (12,2 mio ton). Po tem je proizvodnja počasi naraščala do leta 2015, ko je dosegla 14,5 mio ton, v letu 2016 je upadla na 12,6 mio ton, v letu 2017 pa narasla na 14,3 mio ton.

Obdobje 2008–2012 je zaznamovala gospodarska kriza, ki se je odražala tudi na znatnem padcu proizvodnje nekovinskih mineralnih surovin, zlasti surovin za gradbeništvo, ki so najbolj zastopana skupina pri nas. V obdobju 2013–2017 se stanje ni dosti izboljšalo. Gospodarska kriza se je odražala tudi na zmanjševanju zalog in virov, saj se zmanjšuje število prostorov z rudarsko pravico, nosilci rudarske pravice pa skorajda ne vlagajo finančnih sredstev v raziskave novega surovinskega zaledja. Pridobivalna dela se izvajajo v prostorih, ki so bila bolj ali manj raziskana že v preteklosti. Ob okrevanju gradbene dejavnosti bi pričakovali precejšen dvig proizvodnje v pridobivalnih prostorih z rudarsko pravico, vendar temu ni tako. Proizvodnja nekovinskih mineralnih surovin se je glede na najnižjo leta 2012 (12,2 milijonov ton), v letu 2017 dvignila na 14,3 milijonov ton oziroma za 17 % in je še vedno le približno polovica najvišje letne proizvodnje v letu 2007 (28,3 milijonov ton).

Slika 22: Proizvodnja nekovinskih mineralnih surovin med letom 1999 in 2017 v Sloveniji (Mineralne surovine, 2018)

Slika 23: Zaloge nekovinskih mineralnih surovin v pridobivalnih prostorih med letom 1999 in 2017 v Sloveniji (Mineralne surovine, 2018)

Trenutno stanje je mogoče opisati z zmanjševanjem števila pridobivalnih prostorov, majhnim povečanjem proizvodnje v obstoječih prostorih in stagnacijo raziskovalnih del. Pričakovati je, da se bo ob nadaljnjem okrevanju gradbene dejavnosti stanje popravilo. Nekovinske mineralne surovine bodo tudi v prihodnje ostale pomembna rudarska dejavnost in nujen dejavnik gospodarskega razvoja Slovenije.

Analiza uravnotežene oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo za obdobje 1983-2015

Iz Analize uravnotežene oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo za obdobje 1983-2015 (Rudarska strategija, 2018) je razvidno, da je v Sloveniji prisotna drobitev proizvodnje. Proizvodnja na lokacijo ima v splošnem trend upadanja, prav tako se zmanjšujejo zaloge. Leta 2000 je prišlo zaradi uvedbe koncesij in s tem večjega vpisa prej neevidentiranih lokacij, do porasta števila predvsem lokacij z majhno proizvodnjo (pod 50.000 ton letno). **Možen cilj politike bi bila lahko povprečna proizvodnja 200.000 ton letno na lokacijo oziroma razpolovitev števila lokacij, pri čemer bi bilo treba močno zmanjšati ali celo ukiniti lokacije z manj kot 50.000 ton letne proizvodnje.**

	1983	1999	2001	2007	2013	2015
Proizvodnja na lokacijo v tonah	200.000	150.000	90.000	130.000	60.000	75.000

Tabela 2: Proizvodnja na lokacijo (Državna rudarska strategija, 2018)

Zaloge mineralnih surovin za gradbeništvo se zmanjšujejo. Od leta 1998 do 2015 se jih je glede na proizvodnjo v letu 2015 zmanjšalo s 44 na 29 let, zalog in virov v istem obdobju pa z 78 na 41 let proizvodnje. Tudi proizvodnja mineralnih surovin za gradbeništvo na prebivalca je od leta 2007 (11,27 ton), ko je dosegla vrh v upadanju in je leta 2015 le še 5,35 ton/prebivalca. Premo sorazmerna s proizvodnjo na prebivalca je tudi proizvodnja na 1000 km², ki prav tako upada. Na 1000 km² je bilo v letih od 1998 do 2015 pridobljenih od 454.000 do 1.126.000 ton (leta 2015 približno 545.000 ton) mineralnih surovin za gradbeništvo. Delež apnenca leta 2015 je bil 32%.

Mesta lokacij izkoriščanja tehničnega kamna lahko prilagodimo okoljskim in družbenim zahtevam. Cilji DRS za ureditev tega področja so:

- zmanjšanje števila lokacij mineralnih surovin z majhno proizvodnjo na občinski ravni in vzpostavitev regijskih centrov preskrbe s povečano proizvodnjo, in sicer z omejitvijo izdaje novih koncesij in omejevanjem podaljševanja obstoječih koncesij, kar omogoča lažji nadzor tudi nad okoljskimi vplivi,
- upoštevanje ustreznih okoljevarstvenih meril,
- družbena sprejemljivost v lokalnem okolju,
- oceniti perspektivnost vseh površinskih kopov v okviru lokalnih skupnosti (občina) za morebitno lokalno preskrbo v prihodnje (pospešiti izdelavo geološko-rudarskih študij (11. člen ZRud-1)),
- v občinskih prostorskih dokumentih predvideti prostore za širitev, dokler obstajajo izkoristljive zaloge, in sanacijo. Spodbujajo se širitve obstoječih pridobivalnih prostorov.

Ciljna usmeritev Državne rudarske strategije, to je zmanjšanje števila lokacij se bo pokazala v:

- zmanjšanju števila lokacij na 1000 km²,
- povečanju proizvodnje na lokacijo ter
- povečanju števila prebivalcev na lokacijo.

Zmanjšanje števila lokacij naj bi bilo usmerjeno predvsem v lokacije dolomita, ker imajo te povprečno več kot dvakrat manjšo proizvodnjo na lokacijo kot lokacije apnenca.

V Državnem programu gospodarjenja z mineralnimi surovinami iz leta 2009 je zapisano, da morajo lokacije surovin za gradbeništvo:

- biti znotraj transportnega radija prodaje (med 20 in 30 km),
- imeti dovolj zalog (vsaj za 15 let) in
- imeti zadostno letno proizvodnjo (najmanj 30.000 m³ raščene mineralne surovine).

6.1.2 Potrebe

V skladu s 4. ciljem DRS - Približevanje trajnostni oskrbi z mineralnimi surovinami – možni prostor za izkoriščanje, je potreben tudi premislek o dejanskih potrebah po pridobivani surovini na lokalni oz. širši ravni. Pri tem je treba upoštevati pozitivne in negativne vplive na gospodarstvo oziroma iskati gospodarsko sprejemljivo izkoriščanje mineralnih surovin. Določitev sprejemljivih vplivov mora biti utemeljena in sprejeta v dogovoru vseh vpletenih strani za kar je možno uporabljati tudi kazalce strategije, ki jih delimo na:

- kazalce stanja okolja v povezavi z rudarjenjem (okoljski in družbeni kazalci),
- kazalce uravnotežene oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo (osnovni kazalci glede zalog in virov ter kazalci I. reda (razmerje med proizvodnjo, zalogami in viri ter številom lokacij mineralnih surovin za gradbeništvo, številom prebivalstva ter površino območij)).

Nekovinske mineralne surovine višje tržne vrednosti (industrijski minerali in kamnine), ki bi jih lahko izvažali, so skromno zastopane. Prevladujejo nekovinske mineralne surovine nižje vrednosti (mineralne surovine za industrijo gradbenega materiala in gradbeništvo), ki jih izkoriščamo večinoma za lastne potrebe ali jih bogatimo in predelujemo v polizdelke ter izdelke. V naravi redke so vse mineralne surovine razen surovin za gradbeništvo.

Slovenija bo za svoje potrebe in razvoj še naprej potrebovala gospodarsko izkoristljive mineralne surovine iz domačih nahajališč, druge bo uvažala ob upoštevanju zlasti obstoječih pridobivalnih prostorov in možnosti njihove širitve.

Nekovinske mineralne surovine za industrijske namene

Glede na trende tehnološkega razvoja na področju predelave obstoječih mineralnih surovin, se predvideva širitev področja uporabe mineralnih materialov, zaradi česar bi bilo treba povečati tudi količino zalog mineralne surovine. Povečane potrebe in cene v zadnjem desetletju v evropskem prostoru so spodbudile tudi pripravo »Pobude za surovine –zagotavljanje preskrbe z nujno potrebnimi surovinami za rast in delovna mesta v Evropi«, ki se zavzema za trajnostno dobavo mineralnih surovin iz evropskih virov.

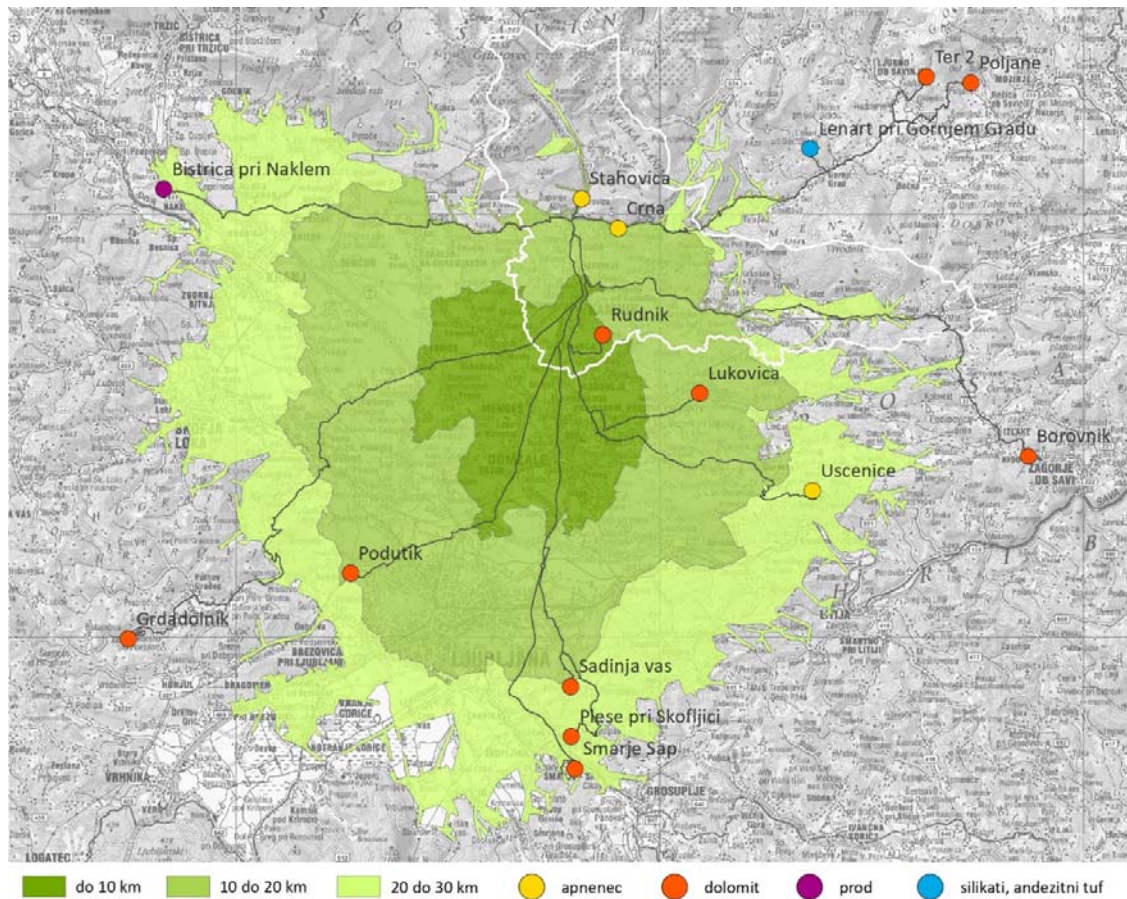
Nahajališče Stahovica je edini pridobivalni prostor za izkoriščanje kalcita (rekristaliziran apnenec) v Sloveniji. Tudi apnenec takšne kakovosti in beline je omejen in na območju Slovenije ni pogost.

Nekovinske mineralne surovine za gradbeništvo

Glede na dosedanje trende izkoriščanja in programe razvoja gospodarstva, predvsem na področju infrastrukturne izgradnje objektov (ceste, železnice, stanovanjska gradnja), predvidevamo, da bodo **potrebe po nekovinskih mineralnih surovinah za gradbeništvo ostale dolgoročno aktualne tudi v bodoče in bodo ostale pomemben dejavnik nacionalnega gospodarstva in razvoja.**

Na območju občine Kamnik imata leta 2017 dva pridobivalna prostora podeljeno koncesijo za pridobivanje tehničnega kamna – apnenec (Stahovica – 6 km od jedra Kamnika, Črna – 8 km od jedra Kamnika) in eden za pridobivanje tehničnega kamna – dolomit (Rudnik, 7 km od jedra Kamnika).

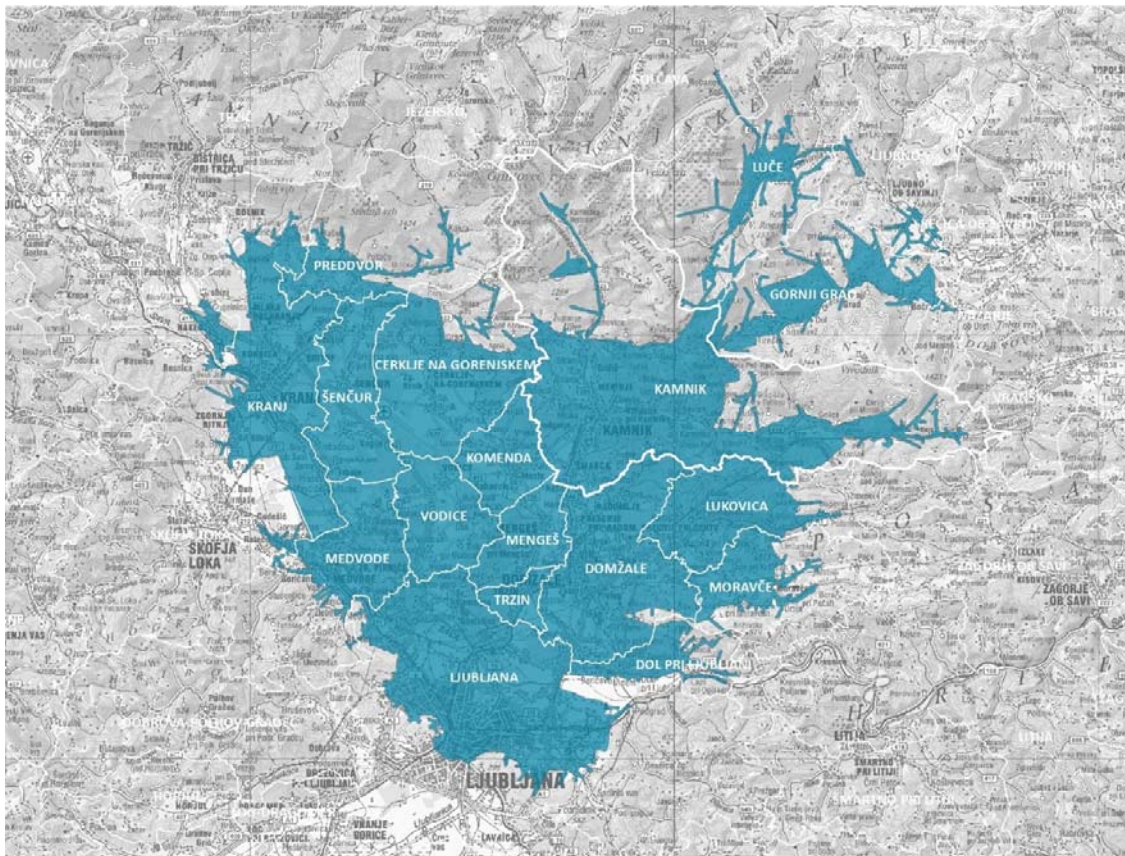
Načrtovanje oskrbe z mineralnimi surovinami za gradbeništvo mora upoštevati dejstvo, da mineralne surovine pridobivamo v velikih količinah in zato ni možen daljši prevoz. V Sloveniji so mineralne surovine za gradbeništvo surovine lokalnega oz. regionalnega pomena. Optimalen radij za prevoz mineralne surovine za potrebe gradbeništva je 30 km, s čimer se zagotavlja regionalna oskrba. V Državnem programu gospodarjenja z mineralnimi surovinami iz leta 2009 je celo opredeljeno, da morajo biti pridobivalni prostori za izkop surovine za gradbeništvo znotraj transportnega radija prodaje med 20 in 30 km.

Slika 24: Transportni radiji

Analiza prikazuje oddaljenost pridobivalnih prostorov za izkoriščanje mineralne surovine za gradbeništvo od jedra mesta Kamnik. Izračunane so razdalje po državnih in občinskih lokalnih cestah. Transportni radiji so razdeljeni v tri kategorije, in sicer od 0 do 10 km, 10 do 20 km in 20 do 30 km.

Iz analize je razvidno, da je znotraj radija do 10 km samo kamnolom Rudnik. Kamnoloma Stahovica in Črna se nahajata znotraj radija 10 do 20 km. Znotraj tega radija so še kamnolomi Lukovica, Podutik in Sadinja vas. Pri tem je treba opozoriti, da izračun za izhodiščno točko upošteva jedro Kamnika. Kamnolom Stahovica je z zelo kratkimi razdaljami optimalen predvsem za oskrbo severnega in tudi vzhodnega dela občine.

Slika 25: Oskrbovalni radij (30 km) kamnoloma Stahovica

Analiza prikazuje območja, ki se nahajajo znotraj 30 km radija kamnoloma Stahovica, torej območja, ki so optimalna za oskrbo z mineralno surovino iz omenjenega kamnoloma. To so občine oz. deli občin Kamnik, Luče, Gornji Grad, Cerklje na Gorenjskem, Preddvor, Kranj, Šenčur, Medvode, Vodice, Komenda, Mengeš, Trzin, Ljubljana, Domžale, Lukovica, Moravče in Dol pri Ljubljani.

6.2 Nahajališče Stahovica

Pridobivalni prostor Stahovica je zaradi geoloških razmer, kakovosti mineralne surovine in zahtev proizvodov vezan na specifično lokacijo, ki je za razliko od pridobivalnih prostorov za izkoriščanje tehničnega kamna, ni mogoče umestiti na drugo lokacijo.

Pri odobritvi pridobivalnega prostora v letu 1961 je bila zajeta večja površina (koncesija) kot jo je mogoče uporabljati. V pridobivalnem prostoru na severovzhodnem delu ni primerne surovine, na vzhodu so stanovanjski objekti, na jugovzhodnem delu pa leži cesta v dolino Kamniške Bistrice, reka Kamniška Bistrica in vodno zajetje.

- Površina pridobivalnega prostora je 85,44 ha.
- Površina z rudarskim projektom opredeljenega prostora je 17 ha.
- Površina odkritega dela kamnoloma je 14,50 ha.

V obdobju od leta 2011 do leta 2017 je bilo na območju pridobivalnega prostora Stahovica odkopanega cca 2,2 milijona m³ mineralne surovine. Odkopana količina apnenca se je v zadnjih treh letih povečala, medtem ko se je pri kalcitu trend proizvodnje zmanjšal.

Glede na izračunane odkopne zaloge kalcita kategorije A (dokazane zaloge) in B (ležijo v nadaljevanju zalog A) v kamnolomu Stahovica, odkopne zaloge zadostujejo za dobo 20 let, pri načrtovani letni proizvodnji 120.000 m³. Odkopne zaloge apnenca zadostujejo za dobo 11 let, pri načrtovani letni proizvodnji 300.000 m³.

Zaloge kalcita so omejene, medtem ko zaloge kakovostnega apnenca v okolici obstoječega kamnoloma (nahajališče Stahovica) zagotavljajo dolgoročen odkop materiala.

Vseh zalog kalcita (bilančnih, pogojno bilančnih in izvenbilančnih) je približno 2 krat toliko kot samo bilančnih. Vseh zalog apnenca pa dobrih trikrat toliko kot le bilančnih zalog apnenca.

Bilančne zaloga v nahajališču so zaloge v delu pridobivalnega prostora, ki je opredeljen z rudarskim projektom, torej območje obstoječega kamnoloma s pridobivalnimi etažami. Pogojno bilančne zaloga so zaloge, ki jih trenutno ni mogoče pridobivati in jih bo mogoče izkoriščati, ko bo pridobivalni prostor razširjen na območje raziskovalnega prostora Stahovica-Grohat. Izvenbilančne zaloge so zaloge, ki ležijo v obstoječem pridobivalnem prostoru, vendar na mestih ki so zaradi drugih ureditev nedosegljiva – pod osnovno etažo na območju obstoječih predelovalnih objektov, deponij, manipulativnih površin in transportnih poti.

6.2.1 Analiza razvojnih teženj in razvojnih možnosti

Razvojne možnosti rudarstva najbolj opredeljujejo naravne danosti. Zato je treba poudariti, da je vsako izkoriščanje naravnih virov odvisno od pojavnosti mineralnih surovin v prostoru in da so mineralne surovine neobnovljivi naravni viri (z izjemo morske soli). Izkoristek mineralnih surovin se poveča s kakovostjo proizvodov in procesov. Kakovosten izdelek je tržno konkurenčen, družbeno sprejemljiv in okolju prijazen, enako kakovosten proces celotnega rudarskega cikla. To omogoča promoviranje slovenskega gospodarstva v tujini (DRS, 2018).

Eden izmed poglavitnih elementov Državne rudarske strategije so »Razvojni izzivi, raziskave in razvoj«, ki poudarjajo spodbujanje raziskovanja naravnih danosti (geološke raziskave) in drugih raziskav ter razvoja in uporabe ustreznih znanj s področij tehnologije izkoriščanja, poznavanje možnosti, ki jih omogočajo mineralne surovine, ter vplivov izkoriščanja na okolje in ljudi. To bo povečalo racionalno (iz)rabo mineralnih surovin, zmanjšalo obremenitve okolja ter ljudi.

Lega kamnoloma Stahovica omogoča distribucijo in prodajo proizvodov v osrednjem delu Slovenije., pri čemer za visoko zahtevne, visoko in konstantno kvalitetne proizvode lokacija kamnoloma ni posebej pomembna. Širok in zahteven tržni program zagotavlja prodajo tudi v tujini. S tehnološkimi izboljšavami se podjetje stalno prilagaja novim gospodarskim, okoljskim in družbenim izzivom. Masovna proizvodnja je locirana v Gospiču na Hrvaškem, medtem ko se na lokaciji v Stahovici skrbi za razvoj tehnologije, razvoj specializiranih proizvodov, vlaga se v kakovost, znanje in nadgradnjo proizvodov.

Podjetje širi svojo prodajo na izjemno zahtevnem evropskem trgu, kjer se sooča s povpraševanjem po visoko kakovostnih izdelkih in zahtevo po stalnem razvoju novih izdelkov. Po drugi strani na tem trgu nastopa izjemno močna konkurenca, zato mora Calcit neprestano izpopolnjevati proizvodne procese in proizvodni program ter izkoriščati prednosti pred konkurenco, kot so npr. hitra prilagodljivost kupcem, zanesljiva oskrba in kakovost surovine. Za razvoj in izpopolnjevanje proizvodnih kapacitet Calcit letno vlaga do 10 % prihodkov, pri tem pa je izjemno pomemben razvoj tehničnega znanja, katerega rezultat je optimizacija tehnoloških procesov in učinkovito zmanjševanje vplivov na okolje v vseh fazah tehnološkega procesa, od pridobivanja v kamnolomu do najzahtevnejšega postopka bogatenja v Stahovici.

Glede na kakovost, količino in ekonomsko upravičenost izkoriščanja mineralne surovine je nahajališče kalcita in apnenca v Stahovici edino v Sloveniji. Zaloge visokokvalitetnega apnenca in kalcita so omejene, zato je v Calcitu že vrsto let **racionalna raba mineralne surovine** pomemben del strategije podjetja. Proizvodi za gradbeništvo se izdelujejo izključno iz apnenca, ki ga zaradi kemijske sestave ali optičnih lastnosti ni mogoče uporabiti pri proizvodnji zahtevnejših polnil. Pred leti je bila izvedena optimizacija proizvodnega procesa, ki omogoča uporabo dovolj kvalitetnega apnenca v proizvodnem programu za papirništvo, s tem pa se je poraba kalcita bistveno zmanjšala.

Kamnolom obratuje v okviru celotnega podjetja Calcit, d.o.o., ki posluje pozitivno. Glede na ekonomsko – gospodarske trende te dejavnosti in izjemno širok spekter proizvodov, gospodarnost tudi v bodoče ni vprašljiva.

V poročilu **Ocena stanja in vrednotenje nahajališč tehničnega kamna na območju občin Solčava, Luče, Gornji Grad, Kamnik** (Toman, 2018) so nahajališča ovrednotena na podlagi obstoječega stanja v naravi in na podlagi geoloških in morfoloških danosti. Ocenjena je potencialnost virov tehničnega kamna in ostalih mineralnih surovin za gradbeništvo. Evidentirana je tudi obstoječa infrastruktura in upoštewane različne omejitve.

Pregledani so bili posamezni obstoječi površinski kopi (aktivni in neaktivni) kakor tudi potencialna območja za pridobivanje mineralne surovine (perspektivna zaledja površinskih kopov in perspektivna nova nahajališča). Glede na perspektivnost so nahajališča razdeljena v:

Perspektivna nahajališča

- Aktivni površinski kopi (za čas trajanja koncesije)
- Perspektivna zaledja kopov z zadostnimi viri (nad 500.000 m³ raščene kamnine ali preko 1,5 milijona ton)
- Perspektivna nova nahajališča ali območja z zadostnimi viri (nad 500.000 m³ raščene kamnine ali preko 1,5 milijona ton)

Neperspektivna nahajališča

- Nahajališča z omejenimi možnostmi pridobivanja (viri so pod 500.000 m³ raščene kamnine ali druge omejitve)
- Neperspektivni kop brez koncesije (občasno aktivni, opuščeni, samosanirani in sanirani)

Na obravnavanem območju je evidentiranih 185 posameznih nahajališč, pri čemer je 14 ocenjenih kot perspektivnih, med temi imajo le štiri nahajališča podeljeno rudarsko pravico (koncesijo) za pridobivanje, z oceno stanja ter virov kamnine v njih. Na območju občine Kamnik je 109 evidentiranih nahajališč, od tega je le 10 ocenjenih kot perspektivnih. Podeljene so tri rudarske pravice za izkoriščanje mineralne surovine.

Nahajališče Stahovica je na podlagi podatkov in opredeljenih kriterijev predlagano kot perspektivno nahajališče, zanimivo za nadaljnje raziskave in izkoriščanje.

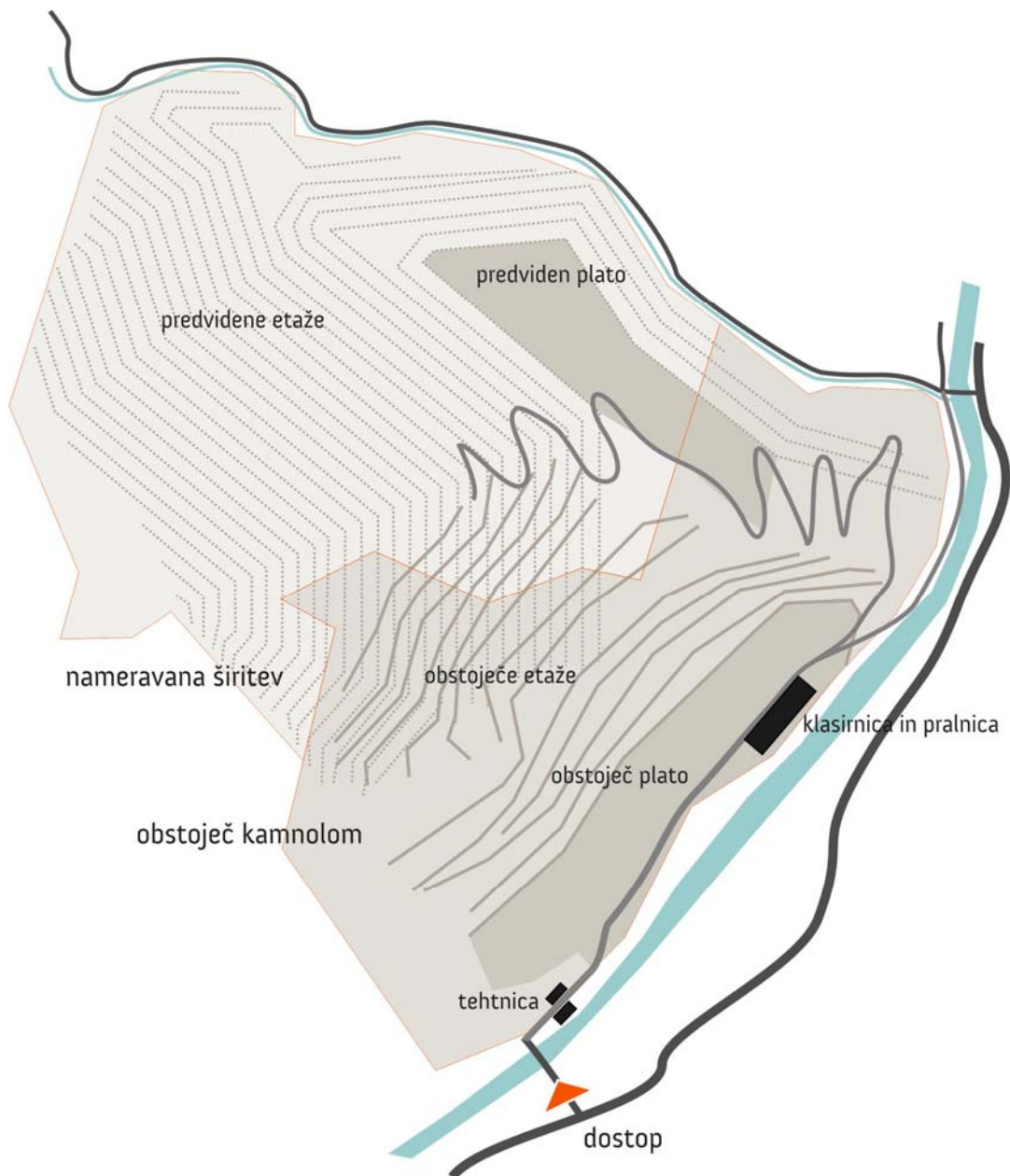
Po oceni Geološkega zavoda Slovenije je bilo v kamnolomu Stahovica doslej izkopanih približno 5.000.000 m³ kamnine v raščnem stanju. Kop ima v širšem prostoru še veliko virov mineralne surovine, ki jo je možno izkoristiti. Geološke in morfološke razmere so ugodne za nadaljevanje pridobivanja kamnine, saj še niso izkoriščeni vsi viri kamnine.

V idejni zasnovi širitve pridobivalnega prostora je ugotovljeno, bi bilo mogoče na območju predlagane širitve, pridobiti od 20 do 30 mio m³ zalog v raščnem stanju, med koto 450 in 800.

7 OPIS NAMERAVANEGA POSEGA

Predlagani raziskovalni prostor leži severno od kamnoloma Stahovica. Širitev pridobivalnega prostora proti severu bi pomenila optimalnejšo lego kamnoloma, ki bi omogočila:

- ustrežnejše pogoje eksploatacije,
- manjše vplive predvsem na bivalno okolje,
- predvidoma manjša vizualna degradacija, saj je območje širitve manj vizualno izpostavljeno,
- manj moteče delovne etaže,
- morfologiji terena bolje prilagojeno končno brežino, kar omogoča boljšo sprotno in končno sanacijo.

Slika 26: Shematski prikaz obstoječega in predvidenega, razširjenega pridobivalnega prostora

Dostop v kamnolom je za vse vrste transportnih vozil preko mostu na južnem delu po asfaltirani cesti iz doline Kamniške Bistrice. Transport mineralne surovine se vrši s kamioni.

Material za potrebe gradbeništva se iz kamnoloma odpelje neposredno do končnega kupca (cca 50 kamionov/dan). Število se bo zaradi predvidenega zmanjšanja odkopnega materiala za potrebe gradbeništva zmanjšalo prepolovilo. Surovina za predelavo in ostale produkte se odpelje v predelavo – separacijo na lokacijo sedeža podjetja v Županje njive in od tam do končnih uporabnikov (cca 80 kamionov/dan).

Podjetje je doseglo predvideno in optimalno letno količino odkopanega materiala in te količine, tudi zaradi zapolnjenih kapacitet v proizvodnji, ne namerava povečevati. **Nameravana širitev pridobivalnega prostora ne bo povzročila večjih obremenitev na cestno infrastrukturo.** V naslednjih letih se bo količina izkopnega materiala, apnenca za gradbeništvo, predvidoma zmanjšala za polovico.

7.1.1 Namenska raba prostora in določitev EUP

Za nameravano širitev pridobivalnega prostora proti severu je treba spremeniti izvedbeni del OPN Kamnik, in sicer namensko rabo prostora. Veljavna namenska raba na območju je v večini gozd – G (27 ha, 89%) in deloma druga kmetijska zemljišča - K2 (3,2 ha, 11%). Pobuda za spremembo namenske rabe se tako nanaša na dobrih 30 ha zemljišč severno od obstoječega kamnoloma Stahovica.

Območju novega pridobivalnega prostora se določi enoto urejanja prostora (EUP). Zaradi preureditve in povezanosti obstoječega z novim kamnolomom je smiselno razmisliti o določitvi skupne enote urejanja prostora in k večjemu k določitvi podenot, ki se lahko urejajo z ločenimi oz. delnimi občinskimi podrobnimi prostorskimi načrti (OPPN).

7.1.2 Usmeritve za pripravo prostorskih izvedbenih pogojev in usmeritev za OPPN

Podrobne in posebne prostorsko izvedbene pogoje oz. usmeritve za izdelavo OPPN se na osnovi ugotovitev iz potrebnih strokovnih podlag opredeli po izdelavi le teh. Okviren nabor strokovnih podlag bo pripravljen ob pripravi Sklepa za spremembo in dopolnitev OPN Kamnik. Določene strokovne podlage se lahko pripravi tudi v fazi priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN).

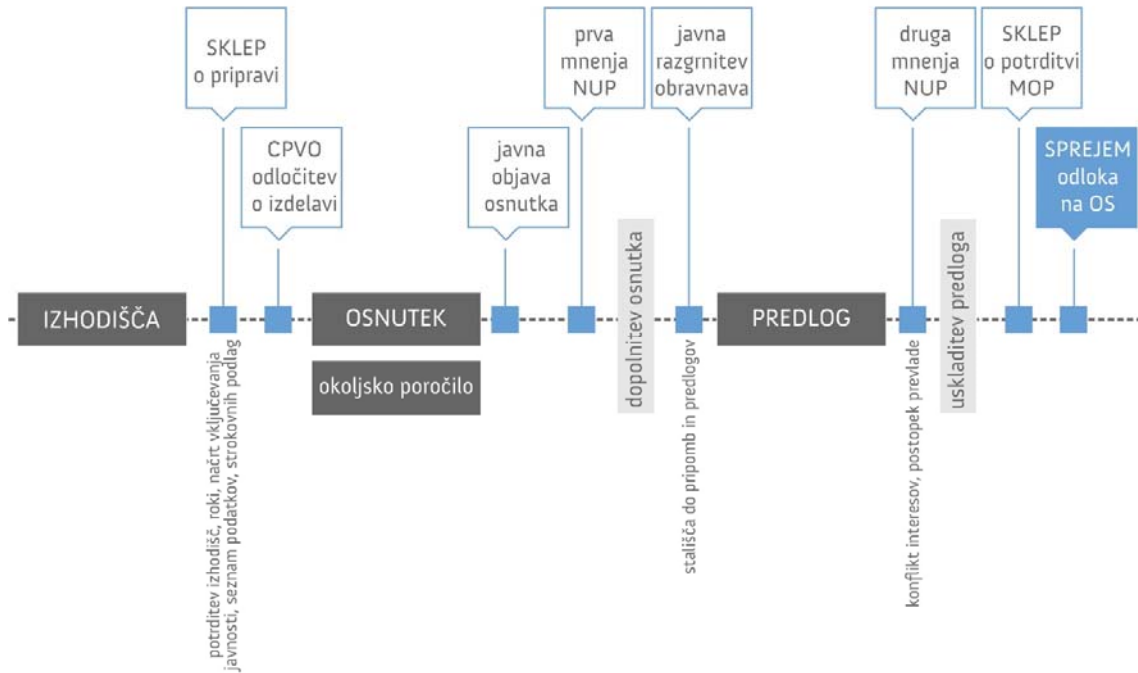
7.1.3 Investicije v GJI in družbeno infrastrukturo

Zaradi nameravane širitve kamnoloma ni predvidenih investicij v gospodarsko javno infrastrukturo niti v družbeno infrastrukturo. Širitev ne bo vplivala na obremenitve na cestno in drugo gospodarsko javno infrastrukturo.

Dostop do kamnoloma bo še naprej potekal preko mostu na južnem delu po asfaltirani cesti iz doline Kamniške Bistrice. Širitev ali nadgradnja elektroenergetskega, kanalizacijskega in vodovodnega omrežja ni potrebna.

8 PROGRAM UKREPOV

V skladu za ZUreP-2 se postopek priprave oz. spremembe OPN v osnovi deli tri glavne sklope oziroma faze, pri čemer se večinski del strokovnega dela opravi v fazi priprave izhodišč in osnutka. V drugem delu je večji del aktivnosti namenjen usklajevanju, dopolnitvam in potrjevanju. Ključni mejniki kot so Sklep o pripravi, odločitev o izdelavi CPVO, mnenja NUP, javna razgrnitev obravnava ipd. so na shemi prikazani v modrih kvadratih. Na shemi so prikazani tudi okvirni časovni roki po posameznih fazah.

Slika 1: Shematski prikaz postopka sprememb in dopolnitev OPN Kamnik za potrebe širitve kamnoloma Stahovica

8.1 Roki za pripravo SD OPN

Okvirni roki za pripravo posameznih delovnih faz postopka priprave sprememb in dopolnitev SD OPN Kamnik so:

AKTIVNOST	ROK
Priprava sklepa o pripravi SD OPN	Junij 2019
Priprava osnutka	3 mesece po sprejemu sklepa
Priprava dopolnjenega osnutka	2 meseca po pridobitvi in uskladitvi smernic nosilcev urejanja prostora
Priprava predloga	2 meseca po sprejemu stališč do pripomb iz javne razgrnitve
Priprava usklajenega predloga	2 meseca po pridobitvi pozitivnih mnenj vseh nosilcev urejanja prostora.

9 POUĐARKI UTEMELJITVE SPREJEMLJIVOSTI POBUDE

30,4 ha veliko območje pobude za spremembo namenske rabe se nahaja severno in severozahodno od obstoječega kamnoloma Stahovica (ŽN-07). Veljavna namenska raba območja nameravane spremembe je gozd (G) in v manjšem delu druga kmetijska zemljišča (K2). Kmetijska zemljišča so v naravi že degradirane in opredeljene kot pristopne površine za potrebe rabe kamnoloma.

Občina Kamnik se je do podane pobude (februar 2018) opredelila, da je le ta pogojno sprejemljiva ter podala pogoje za sprejemljivost:

- skladnost s strateškimi umeritvami države glede nadaljnega izkoriščanja mineralnih surovin na predmetnem območju,
- okoljska sprejemljivost predvidenih posegov,
- soglasje lastnikov zemljišč za predlagano spremembo,
- izdelan rudarski projekt.

V nadaljevanju so podani zaključki oziroma povzetki utemeljitev in obrazložitev glede skladnosti s strateškimi državnimi in občinskimi izhodišči, okoljske sprejemljivosti, sprejemljivosti iz vidika urbanističnih in krajinskih meril, potreb in izzivov gospodarske družbe, lastništva na območju in obveznosti izdelave rudarskega projekta.

Skladnost s strateškimi državnimi izhodišči

Državna strateška izhodišča (Strategija razvoja Slovenije, Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Prostorski red in Državna rudarska strategija) v zvezi z mineralnimi surovinami poudarjajo trajnostni razvoj z uravnoteženim gospodarskim, okoljskim in družbenim razvojem, samooskrbo, uravnoteženo oskrbo z mineralnimi surovinami in zmanjšanje neodvisnosti države od tujih virov. SPRS opredeljuje, da kalcit sodi med gospodarske pomembne mineralne surovine. Strateška državna izhodišča, predvsem Državna rudarska strategija poudarjajo tudi širitve obstoječih pridobivalnih prostorov, komuniciranje z lokalnimi skupnostmi, načrtovanje oskrbe s surovino za gradbeništvo, poznavanje nahajališča in varstvo zmogljivosti mineralnih surovin. DRS opredeljuje, da je treba za nove prostorske ureditve za izkoriščanje mineralnih surovin pripraviti OPPN (občinski podrobni prostorski načrti). V skladu s Strategijo prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) se pri izkoriščanju mineralnih surovin stremi k optimizaciji pridobivanja in postopnemu zapiranju manjših objektov ter sanaciji nelegalnih kopov.

Zaloge visokokvalitetnega apnenca in kalcita so omejene, zato je v Calcitu že vrsto let **racionalna raba mineralne surovine** pomemben del strategije podjetja.

Skladnost s strateškimi občinskimi izhodišči

Ključna strateška usmeritev občine za gospodarski razvoj in dvig kvalitete bivanja je razvoj turističnih in pristočasnih dejavnosti. Poudarjen je trajnostni razvoj mesta in občine Kamnik ter identiteta predalpskega turističnega središča.

Občina bo z omogočanjem prostorskih možnosti za gospodarski razvoj skladno s trajnostno razvojno naravnostjo občine bistveno izboljšala gospodarsko moč občine. Spodbujala se bodo delovna mesta v dejavnostih, ki so okoljsko sprejemljive in se v prostor umeščajo na način, da ne povzročajo medsebojnih konfliktov, predvsem konfliktov med bivalnim okoljem in drugimi dejavnostmi. Z opredelitvijo ustrezne namenske rabe prostora se uskladi dejansko stanje in planirane aktivnosti za oskrbo z mineralnimi surovinami.

Pobuda za širitev kamnoloma Stahovica, ob upoštevanju okoljskih izhodišč, ni v nasprotju s cilji prostorskega razvoja občine Kamnik.

Ključni poudarki OPN Kamnik v povezavi s pridobivanjem mineralnih surovin so:

- V skladu z 12. členom OPN Kamnik med **prednostna območja za pridobivanje mineralnih surovin sodi tudi kamnolom Stahovica.**
- V skladu z 92. členom »Usmeritve za razvoj v krajini« se izkoriščanje mineralnih surovin usmerja v **izkoriščanje obstoječih površinskih kopov s sprotno sanacijo.**

- V skladu s 101. členom »Usmeritve za pridobivanje mineralnih surovin« je treba za namen izkoriščanja mineralnih surovin **sprejeti občinski podrobni prostorski načrt (OPPN)**. Raziskovanje mineralnih surovin je dopustno na celotnem območju občine.

Sprememba namenske rabe za potrebe nameravane širitve kamnoloma Stahovica je ob upoštevanju okoljskih zahtev in urejanju območja z občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN), skladna z Občinskim prostorskim načrtom občine Kamnik (OPN Kamnik).

Morebitne spremembe strateškega dela OPN Kamnik je odvisna od zahtev nosilcev urejanja prostora (NUP), občinske uprave in dejstva, da je pomembnost in perspektivnost pridobivalnega prostora Stahovica smiselno poudariti tudi v strategiji prostorskega razvoja občine.

Skladnost z zakonodajnimi izhodišči

Zakon o rudarstvu (ZRud-1) je krovni zakon za področje rudarjenja in opredeljuje pridobivalne prostore, ki morajo biti v skladu s prostorskimi akti. Zakon opredeljuje Državno rudarsko strategijo kot strokovno podlago pri izdelovanju in sprejemanju dokumentov urejanja prostora. Pri izdaji rudarskega koncesijskega akta se preverja skladnost z DRS in prostorskim aktom (ustrezna namenska raba).

Okoljska sprejemljivost

Predlagana širitev kamnoloma Stahovica bi lahko imela potencialne vplive na okolje. Zagotoviti je treba okoljsko sprejemljivost posegov v prostor in zagotoviti sprotno in končno sanacijo po prenehanju dejavnosti. V naslednjih fazah je treba podrobne obravnavati vplive na naslednje segmente okolja:

- tla in kmetijska zemljišča - območje širitve kamnoloma v delu posega na kmetijska zemljišča,
- gozd - območje širitve kamnoloma v večjem delu posega na gozdna zemljišča
- naravo - območje v delu posega na območje Natura 2000 in ekološko pomembno območje,
- vode zaradi poseganja na vodovarstveno območje,
- na zrak in obremenjenost s hrupom zaradi izvajanja dejavnosti in povečanega prometa ter
- krajino zaradi preoblikovanja terena.

V veljavnem prostorskem aktu je sicer del zemljišč predlagane širitve opredeljen kot kmetijsko zemljišče. Na tem delu je že izveden kop in dostopne poti. **Novih vplivov na kmetijska zemljišča zaradi širitve kamnoloma ne bo.** Zaradi širitve kamnoloma bo gozd na celotnem območju odstranjen, **zaradi česar bi lahko pričakovali negativne vplive na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.** Zaradi širitve kamnoloma **bistvenih vplivov na Natura 2000 območje oziroma na kvalifikacijske vrste ne pričakujemo.** Zaradi odkopavanja kamnine **bi lahko prišlo do poslabšanja razmer na vodnih in priobalnih zemljiščih.** Za oceno vplivov na vodni vir bo najverjetneje potrebna izdelava analize tveganja za vodni vir. **Bistvenih sprememb vplivov zaradi obratovanja kamnoloma na onesnaženost s prahom in hrupom ne pričakujemo,** saj bo predlagan razširjen kamnolom obrnjen stran od obstoječe poselitve. Obstoječi kamnolom predstavlja **razvrednotenje krajine.** Iz strani vstopa v dolino Kamniške Bistrice širitev skorajda ne bo vidna, ob vračanju iz doline proti Kamniku pa se bo krajinska slika poslabšala. Ob ustreznem načrtu odkopa in saniranju območja, se vpliv lahko omili do te mere, da ne bo bistven.

Za razvoj in izpopolnjevanje proizvodnih kapacitet Calcit letno vlaga do 10 % prihodkov, pri tem pa je izjemno pomemben razvoj tehničnega znanja, katerega rezultat je optimizacija tehnoloških procesov in učinkovito zmanjševanje vplivov na okolje v vseh fazah tehnološkega procesa, od pridobivanja v kamnolomu do najzahtevnejšega postopka bogatenja v Stahovici.

Tekom postopka sprememb in dopolnitev OPN Kamnik se bodo do sprejemljivosti podane pobude glede varstvenih in varovanih območij opredelili tudi pristojni nosilci urejanja prostora (NUP).

V skladu z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17) je treba za kamnolome, kjer površina kopa presega 25 ha **izvesti presojo vplivov na okolje.**

Sprejemljivost iz vidika urbanističnih in krajinskih meril

Nameravana širitev pridobivalnega prostora je v marsikaterem pogledu manj obremenjujoča za okolje in krajino kot obstoječi kamnolom.

Razširjen kamnolom bo obrnjen stran od obstoječe poselitve, zaradi česar bodo **negativni vplivi kot so hrup in prašenje manj obremenjujoči**.

Prav tako nameravana širitev povzroča **manjšo vizualno degradacijo prostora** kot obstoječi kamnolom. Predvidene etaže bodo vidne le iz severne strani iz smeri Kamniške Bistrice proti Kamniku. Ob tem je treba poudariti, da bo razširjen kamnolom viden iz mnogo manjšega območja, saj leži na severnem pobočju hriba Grohat, ki se spušča v grapo hudourniškega potoka Grohat. Pred pogledi iz severne strani ga bo delno zastiral greben Dolgi rob. Ob ustreznem načrtu odkopa in sanaciji dela obstoječega kamnoloma, se vpliv lahko omili do te mere, da ne bo bistven.

Zaradi obstoječih naklonov bo končna **brežina bolj prilagojena morfologiji terena**, s čimer je omogočena optimalnejša sprotna in končna sanacija ter posledično manjša vizualna degradacija prostora.

Kljub nameravani širitvi pridobivalnega prostora se količina odkopnega materiala ne bo povečevala. Posledično se ne bo povečalo število kamionov, ki surovino odvažajo v proizvodnjo v Stahovici ali naprej do končnih kupcev. **Obremenitve bivalnega okolja in javne cestne infrastrukture zaradi prometa se ne bodo povečale.**

Potrebe in izzivi gospodarske družbe

Na območju obstoječega kamnoloma zalog sivega apnenca za optimalno in dolgoročno proizvodnjo ni dovolj. **Za nadaljnji in dolgoročni razvoj družbe so dodatne površine za pridobivanje mineralne surovine nujne.** Območje nameravane širitve kamnoloma omogoča tudi ustrežnejše pogoje eksploatacije.

Na drugi strani je območje že podeljene in veljavne koncesije veliko večje od obstoječega kamnoloma in nameravane širitve skupaj, saj obsega dobrih 85 ha zemljišč. Pridobivanje na celotnem območju veljavne koncesije bi imelo zaradi lege tudi izrazito večje negativne vplive na okolje. S spremembo namenske rabe bo podjetju omogočena pridobitev **novе koncesije za pridobivanje mineralnih surovin, ki bo manjša za približno 30 hektarov ter bolj smiselna in usklajena z geološkimi in terenskimi razmerami na območju.**

V podjetju je zaposlenih 155 ljudi (december 2017). Po večini kazalnikov gre za največje in najuspešnejše podjetje v občini Kamnik. Na podlagi raziskav, gospodarskega razvoja in povečanega povpraševanja po tovrstnih surovinah se bo s širitvijo omogočil **nadaljnji razvoj družbe, ohranitev in odpiranje novih delovnih mest.**

Lastništvo

Občina Kamnik je med pogoje za sprejemljivost pobude podala tudi soglasje lastnikov zemljišč za predlagano spremembo. Urejeno lastništvo je tudi pogoj za pridobitev koncesije, kar pomeni, da je treba v teku postopkov do vloge za pridobitev koncesije izpeljati odkup zemljišč ali pridobiti potrebna soglasja.

Gospodarska družba Calcit d.o.o. je lastnik večine zemljišč na območju nameravane širitve. Na zemljiščih, kjer družba še ni lastnica ima sprejet dogovor z lastnikom oziroma je odkup zemljišča v teku.

Rudarski projekt

Za območje nameravane spremembe namenske rabe je izdelan rudarski projekt »Raziskave mineralne surovine v raziskovalnem prostoru Stahovica – Grohat«, ki ga je maja 2018 izdelalo podjetje Entrajana d.o.o.

Rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje se bo izdelal v nadaljnjih fazah. Skladno s 1. alinejo drugega odstavka 101. člena ZRud-1 morajo biti v rudarskem projektu za pridobitev koncesije za izkoriščanje upoštevane določbe prostorskega akta, namenjenega rudarstvu. Iz tega sledi, da se rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje izdelava po spremembi OPN Kamnik, kjer se na območju s podrobno določeno mejo spremeni namenska raba prostora za namen izkoriščanja mineralne surovine.

10VIRI

Državna rudarska strategija, gospodarjenje z mineralnimi surovinami, oktober 2018, Vlada Republike Slovenije.

Horvat, A., Maričič, V., Papež, J., 2005. Rekultivacija kamnoloma Calcit, Ujma št.19, 2005.

Letno poročilo Calcit d.o.o., 2017. Ajpes, Ljubljana.

Lipnik, G., 2016. Poročilo o meritvah hrupa v okolju, SiEko d.o.o.

Mineralne surovine v letu 2017. 2018. Senegačnik, A. (ur.). Ljubljana, Geološki zavod Slovenije, 182 str.

Mineralne surovine. Geološki zavod Slovenije. URL: <http://www.geo-zs.si/index.php/dejavnosti/mineralne-surovine> (Citirano, 16. 1. 2019)

Odlok o občinskem prostorskem načrtu Občine Kamnik, Uradni list RS, št. 86/2015, 70/2017

Odlok o varstvu vodnih virov vodovodnih sistemov Kamnik, Uradni list RS, št. 70/1996

Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje zajetja pitne vode Iverje, Uradni list SRS št. 3/86

Poročilo o meritvah emisije snovi v zrak, 2018. Sinet d.o.o.

Rudarski projekt: Raziskave mineralne surovine v raziskovalnem prostoru Stahovica - Grohat, 2018. Entrajana d.o.o.

Senegačnik, A., Burger, A., Štih, J., 2018. Stanje na področju mineralnih surovin v Sloveniji v letu 2017. V: Senegačnik, A. (ur.). Mineralne surovine v letu 2017. Ljubljana, Geološki zavod Slovenije, str. 12–23.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS, št. 76/04

Špeglič, M., avgust 2018. Elaborat o klasifikaciji in kategorizaciji izračunanih zalog in virov mineralnih surovin kalcita, apnenca za industrijske namene in tehničnega kamna – apnenca na območju pridobivalnega prostora kamnoloma Stahovica.

Toman, M., 2018. Ocena stanja in vrednotenje nahajališč tehničnega kamna na območju občin Solčava, Luče, Gornji Grad, Kamnik. Ljubljana, Geološki zavod Slovenije, Ministrstvo za infrastrukturo.

Zakon o rudarstvu, Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ